VERSLAG

Vergadering
GEMEENTERAAD VAN HILVERSUM
21 JUNII 2023

INDEX RAAD 21 JUNI 2023

NR AGENDA	NR GEMBLAD	OMSCHRIJVING	BLZ
1		Vaststellen agenda	3
2		Vaststellen verslagen gezamenlijke commissievergaderingen d.d. 7 en 8 juni 2023	3
3	52	Meerjaren Prognose Gebiedsontwikkelingen 2023	4
4	53	Jaarstukken 2022 – Resultaatbepaling en resultaatbestemming	4
5	54	Voorjaarsnota 2023	15
6		M23/90 – Noodlanding voor vierde route	41
7		M23/92 – Openbaar algoritmeregister Hilversum	44

GEMEENTE HILVERSUM
RAADSVERGADERING VAN 21 JUNI 2023
(verslag)

Voorzitter: de heer G.M. van den Top, burgemeester.

Aanwezig zijn de leden: de dames A. van de Beek (Democraten Hilversum) en M. Boukhriss (Hart voor Hilversum), de heren P. van den Brink (D66), J.J.A.N. Deen (D66), R.J.H. Docter, (Democraten Hilversum) en J. van Drogen (GroenLinks), mevrouw F. Durlacher (Belang van Nederland), de heer G.J. Ekelmans (VVD), mevrouw J.F. van Exel-van Dijk (CDA), de heren H.H. Fennema (VVD), J.E.M.G. Göbbels (Democraten Hilversum), R.H. van Grieken (D66) en C.M. Groeneveld (Hart voor Hilversum), mevrouw B. van Hattum (D66), de heer S.J. Hexspoor (GroenLinks), mevrouw C. Jansson (Hart voor Hilversum), de heer T. de Jong (CDA), de dames M.J. de Jong-Schrijvers (Hart voor Hilversum) en J. Kalk (PvdA), de heren H. Koç (Democraten Hilversum), J.P. Lahaise (PvdA) en R.J.G. Lancé (Hart voor Hilversum), mevrouw H.M.G.J. van de Linde (VVD), de heren H.J. Lindeboom (D66), B. Nanninga (ChristenUnie) en G.J. Postma (CDA), de dames R.W.C. Redmeijer (Hart voor Hilversum) en M.H.A. Remmers (GroenLinks), de heer D.E.O. Streutker (CDA), mevrouw B. Verweij (SP), de heren P.C.M. Vonk (SP) en J.A. van Waarden (GroenLinks), mevrouw V. Wesselink (D66), de heren T.R. Westerneng VVD) en A Zaabat (D66) en mevrouw E.M. Zeeuw van der Laan (VVD).

Griffier: mevrouw A.J. van Meerveld.

Wethouders: de heer B. Heller, mevrouw K. van Hunnik, de heren A.R.C. Scheepers en N.G.T. van Voorden en mevrouw K.J. Walters.

Afwezigen: de heer M.F. Eerenberg (Hart voor Hilversum).

De VOORZITTER opent de raadsvergadering om 16.00 uur en heet allen hartelijk welkom.

1. VASTSTELLEN AGENDA

De VOORZITTER deelt mee dat in deze vergadering per fractie 24 minuten spreektijd en voor het college 108 minuten spreektijd beschikbaar is. Rondom 18.00 uur zal de vergadering worden geschorst voor een maaltijd. Bericht van verhindering is ontvangen van de heer Eerenberg, terwijl de dames Van Hattum en Verweij de vergadering vanaf een later tijdstip zullen bijwonen. De raadsvergadering start dus met 34 raadsleden. Vanaf 16.30 uur zal het aantal aanwezige raadsleden 36 bedragen.

Hij deelt vervolgens mee dat twee moties vreemd aan de orde van de dag zijn aangekondigd:

- motie M 23-90 van het CDA, de SP, de VVD, GroenLinks, Hart voor Hilversum, de PvdA en Democraten Hilversum, ‘Noodlanding vierde route’; de motie zal worden geagendeerd als agendapunt 6;
- motie M 23-92 van D66, Democraten Hilversum en de PvdA, ‘Openbaar algoritmeregister’; deze motie zal worden geagendeerd als agendapunt 7;

Vervolgens wordt met inachtneming van de geagendeerde toegevoegde moties vreemd aan de orde van de dag de agenda vastgesteld.

2. VASTSTELLEN VERSLAGEN GEZAMENLIJKE COMMISSIEVERGADERINGEN 7 EN 8 JUNI 2023

De verslagen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. MEERJAREN PROGNOSE GEBIEDSONTWIKKELINGEN (MPG)

De VOORZITTER geeft aan dat de MPG inzicht geeft in de financieringsbehoefte van de gebiedsontwikkeling waarin de gemeente een belangrijke rol speelt en de invloed van deze financieringsbehoefte op de financiële positie van de gemeente. Dit alles om toekomstige keuzes over projectbesluiten te kunnen faciliteren.

In de commissievergadering achtten alle fracties het voorstel rijp voor de raad en zij waren alle positief en van mening dat het voorstel zonder debat kan worden behandeld.

Zonder stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

4a. JAARSTUKKEN 2022 RESULTAATBEPALING
4b. JAARSTUKKEN 2022 RESULTAATBESTEMMING

De VOORZITTER stelt voor de agendapunten 4a en 4b gezamenlijk te behandelen, maar daarover wel apart te stemmen.

Aldus wordt besloten.

De VOORZITTER licht toe dat met het raadsvoorstel over de resultaatbepaling het college de Jaarstukken 2022 aanbiedt. Hierin legt het verantwoording af over het gevoerde beleid en het financiële resultaat over het jaar 2022. Het raadsvoorstel resultaatbestemming heeft betrekking op de bestemming van het resultaat over 2022. In dat raadsvoorstel worden voorstellen voorgelegd om ten laste van het resultaat middelen in te zetten voor concrete doelen of ten gunste te brengen van de algemene reserve. Daarnaast wordt het opheffen van reserves en het herbestemmen van kredieten voorgesteld.

Alle fracties waren van mening dat zowel de resultaatbepaling als -bestemming rijp is voor de raadsvergadering en de meeste fracties gaven aan dat beide onderwerpen met debat moeten worden geagendeerd.

De heer POSTMA merkt op dat het CDA erg tevreden is over de Jaarstukken 2022 en de bereikte financiële resultaten. Hij spreekt zijn dank uit aan degenen die betrokken waren bij de totstandkoming daarvan en gaat in op enkele aandachtspunten.

Een discussie in de commissievergadering ging over ‘in control zijn’, wat men op meerdere manieren kan uitleggen. In die vergadering verwees hij naar de goedkeurende verklaring van de accountant, die concludeerde naar aanleiding van de controle geen materiële fouten te hebben ontdekt en ten aanzien van de belangrijkste processen een goede interne beheersing bij de gemeente te hebben aangetroffen. De gemeente is dus in financiële zin goed in control. Dat is ook het geval als een resultaat door incidentele oorzaken afwijkt van de begroting, bijvoorbeeld doordat een decembercirculaire gunstiger uitpakt dan verwacht of de zorglasten van de Wmo na jaren van overschrijdingen nu beter beheersbaar blijken te zijn. En zo zijn er nog wel een aantal voorbeelden aan te geven waarop de gemeente goed moet sturen, maar waarvan zij ook van externe omstandigheden afhankelijk is.

Het begrip ‘in control zijn’ wil hij graag wat verbreden. Het gaat immers bij een gemeente niet primair om een financieel resultaat, maar om het bereiken van doelstellingen. Terugkijkend op 2022 ziet hij in totaliteit 283 kernactiviteiten, waarvan er 240 (85%) zijn uitgevoerd, 42 gedeeltelijk zijn afgerond en er slechts één activiteit niet is uitgevoerd. Dat betreft de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Te concluderen is dat het college geslaagd is voor het in control zijn op de toegezegde activiteiten. Meer dan in andere jaren is een aantal activiteiten ook overgeheveld naar 2023. De bijbehorende boodschap is niet meer werk op de schouders te nemen dan in de praktijk echt waar te maken is.

Een derde element van in control zijn gaat om het in control zijn op het gebied van investeringen. Hilversum is een grote investeerder op allerlei maatschappelijke terreinen, zoals onderwijshuisvesting, gebiedsontwikkeling en wegen. De investeringsportefeuille bedraagt volgens de jaarstukken € 164 miljoen, waarvan € 61 miljoen in 2023 is toegevoegd. En in de jaren 2024 tot en met 2026 wordt nog eens € 133 miljoen daaraan toegevoegd. Investeringen komen ook in alle programmaonderdelen terug, maar de grootste in omvang zijn die waar een grondexploitatie bij betrokken is en de gemeente dus zelf aan de lat staat qua risico's. Het college heeft de raad het MPG-instrument aangereikt om gezamenlijk daarop in controle te komen omtrent de keuzes die nodig zijn om verantwoord te kunnen investeren. Echter, de projectbeheersing daarvan ligt bij de uitvoering, het college. Het is volgens hem belangrijk dat het college de raad meeneemt hoe het aan die beheersing invulling wil gaan geven, zodat de raad daaraan zekerheid kan ontlenen.

Tot slot benoemt hij het in control zijn van de bedrijfsvoering. Dan heeft hij het vooral over de mensen die het werk doen. Het is heel druk en dat merkt de raad ook. Ook is in de jaarstukken veel te lezen over wisseling van personeel en behaalde voordelen op de loon- en afdelingskosten. Met dat laatste is hij niet zo blij en hij neemt aan dat het college dat ook niet is. De formatie neemt nog wel toe, maar eind 2022 was er ook sprake van 55 fte aan vacatureruimte. Die worden weliswaar tijdelijk bezet, maar dat wil men eigenlijk niet. Dit kan niet anders betekenen dan dat er keuzen nodig zijn. Hij ziet het als een gemeenschappelijke opdracht van college en raad dat naar elkaar uit te spreken en spaarzaam, maar vooral doelmatig om te gaan met de beschikbare tijd van de medewerkers. Daarbij staan de in het coalitieakkoord geformuleerde doelen wat het CDA betreft centraal.

De VOORZITTER geeft vervolgens het woord aan de heer Van Drogen voor het houden van diens maidenspeech.

De heer VAN DROGEN nam eind maart 2022 afscheid van de gemeenteraad in een bijzondere raadsvergadering in de Burgerzaal. Het was toen voor hem de allereerste fysieke raadsvergadering die hij als raadslid meemaakte. In 2022 was de coronacrisis nog steeds gaande. Begin januari was er nog sprake van een lockdown en een paar maanden later pas werden de laatste coronamaatregelen beëindigd. De ambtenaren van het Sociaal Plein waren in 2022 nog steeds druk met de afhandeling van alle coronaregelingen. Met het vaststellen van de jaarstukken wordt ook teruggekeken op het jaar 2022 en te constateren is dat corona niet het enige bijzondere was aan dat jaar. Europa werd geconfronteerd met een oorlog in Oekraïne. En net als in de rest van Nederland is de gemeente aan de slag gegaan met de opvang van vluchtelingen. Het oude VARA-pand aan de Heuvellaan 50 werd in no time gereed gemaakt om de eerste Oekraïners op te vangen en de ambtelijke organisatie heeft dag en nacht doorgewerkt om dat in goede banen te leiden. Na de Heuvellaan zijn daar de Thebe-locatie en de locatie Philipshof nog bijgekomen. En ook bij veel particulieren konden vluchtelingen onderdak vinden.

2022 was ook nog eens het jaar van de energiearmoede. Voor veel huishoudens werd de energierekening door de gestegen gasprijs onbetaalbaar. Met de energietoeslag hebben veel huishoudens een steuntje in de rug gekregen en ook hierbij heeft opnieuw de ambtelijke organisatie keihard gewerkt om dat in goede banen te leiden. GroenLinks wil daarom grote waardering uitspreken voor de manier waarop gemeenteambtenaren deze uitdagingen hebben opgepakt. Hij spreekt daarover ook zorgen uit. De werkdruk in de organisatie is groot en het ziekteverzuim is in 2022 omhoog gaan. De raad heeft mede de verantwoordelijkheid om te zorgen dat medewerkers op een gezonde manier hun werk kunnen doen en dit mag men nu en ook in de komende jaren niet vergeten. Het bijzondere jaar 2022 moet wat werkdruk betreft niet de norm worden.

Terugkijkend op vorig jaar is er wat GroenLinks betreft al veel bereikt. Het programma Groen is vastgesteld en op diverse plekken in de stad is gestart met het vergroenen van pleinen en speelplaatsen. De inkomensgrens voor de minimaregelingen is voor de hele coalitieperiode vastgesteld op 130%. Er is een flinke investering te zien in isolatie van woningen en er zijn minder beperkingen voor het leggen van zonnepanelen. In 2022 waren er ook lange wachttijden voor de Wmo te zien. De wethouder heeft in de commissievergadering al aangegeven dat deze wachttijden dit jaar alweer een stuk lager zijn. Dat is goed

nieuws, maar ze baren hem nog steeds zorgen. Het is voor hem daarom belangrijk om inzicht te hebben en houden in de ontwikkelingen van het sociaal domein. Daarom stelt hij opnieuw namens GroenLinks de vraag aan het college waarom de raad het raadsdashboard sociaal domein voor het vierde kwartaal van 2022 en het eerste kwartaal van 2023 nog niet heeft ontvangen. De commissie heeft wel uitleg gekregen over de reden van de vertraging, maar na twee weken is het dashboard nog steeds niet ontvangen, terwijl het tweede kwartaal van 2023 alweer bijna voorbij is. GroenLinks zou het erg op prijs stellen als volgend jaar in de jaarstukken niet alleen de realisatie van de indicatoren in het betreffende jaar te zien is, maar ook van de drie jaar daarvoor. Op die manier is deze indicatoren een echte functie te geven en kan men beter bijsturen waar dat nodig is. Daarom stelt hij opnieuw de vraag aan de wethouder of zij deze indicatoren in de jaarcijfers over 2023 en de jaren daarna in de stukken op kan nemen.

Hij spreekt zijn waardering uit voor de manier waarop de hele organisatie de uitdagingen van het jaar 2022 heeft opgepakt, zowel het college, ambtenaren als de gemeenteraad.

De heer WESTERNENG staat ook stil bij het bijzondere jaar 2022. Hij complimenteert het college en de ambtenaren met de ontzettende hoeveelheid extra werk die is verzet.

Financieel gesproken is 2022 een mooi jaar geweest met een overschot van € 12 miljoen, waardoor de gemeente kan sparen voor investeringen in de toekomst. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven zonder grote bijzonderheden, waarvoor hij eveneens complimenten geeft. Ook de komende jaren zien er goed uit, maar daarover zal zijn collega Fennema verder spreken bij het agendapunt van de voorjaarsnota.

In algemene zin heeft hij wel zorgen over de uitvoerbaarheid. Gezien het aantal overhevelingen, de met 45 fte gestegen formatie, de opgelopen inhuur tot 25% en het ziekteverzuim is sprake van een beeld van een hoge belasting van de organisatie. De vraag is of de organisatie dat allemaal nog aan kan, ook omdat de VVD voorstander is van realistische planningen en doelstellingen. Het college heeft de commissie verzekerd dat de organisatie voldoende belastbaar is om alle plannen aan te kunnen, maar hij zal dat wel nauwgezet volgen.

Vervolgens wil hij vier punten met de raad doornemen. Het eerste punt betreft wonen. De gemeenteraad heeft in 2021 de woonvisie unaniem aangenomen. Daarin staat onder andere het voor de VVD belangrijke punt van doorstroming. Ruim 14.000 huishoudens zijn op zoek naar een andere woonplaats binnen Hilversum. En daarom is doorstroming een speerpunt. In de Jaarstukken 2022 is te zien dat van 32,2% van de nieuwbouw in de categorie sociale huur valt. In de krant las hij op basis van regionale cijfers dat 85% van alle sociale woningen die in de regio zijn gebouwd door Hilversum zijn opgeleverd en dat dat 73% van de Hilversumse voorraad is, namelijk 151 van de 177 woningen. Die cijfers kan hij moeilijk met elkaar rijmen en daarom vraagt hij de wethouder de raad mee te nemen in deze getallen. Hoe komt het dat de jaarstukken 32% noteren, terwijl in regionale cijfers is te zien dat in de mediastad 73% sociaal is gebouwd. De VVD staat voor de woonvisie en denkt voor een evenwichtige hoeveelheid woningen te moeten gaan in alle segmenten. Maar als dat dan daadwerkelijk 73% geweest zou zijn, dan zou hij zeggen dat de gemeente misschien in de andere jaren van deze collegeperiode wat minder sociale huurwoningen zou moeten bouwen om per saldo toch op 33% uit te komen. Ook vindt hij dat de andere gemeenten in de regio een bijdrage zouden moeten leveren en daarom dient de VVD een motie van de SP daarover van harte mede in.

Zijn tweede punt gaat over jeugdzorg. Twintig jaar geleden maakte een op de 27 kinderen gebruik van jeugdhulp. Nu is dan landelijk een op de acht jongeren. Hij vindt uiteraard dat elk kind dat jeugdhulp nodig heeft dat ook moet krijgen. Maar wel heeft hij ook signalen ontvangen dat misschien de uitstroom uit de jeugdhulp niet voldoende op gang komt, terwijl de instroom soms wellicht te makkelijk is. Met de druk op de begroting is het heel belangrijk daarvoor blijvend aandacht te hebben om jeugdzorg ook in de toekomst betaalbaar te laten blijven.

Zijn derde aandachtpunt gaat over werkgelegenheid. Er is geen recent dashboard sociaal domein, maar in de jaarstukken is wel te zien dat het aantal uitkeringen toeneemt, terwijl er sprake is van een heel krappe arbeidsmarkt. In de nabije toekomst zou hij daarom graag met het college in gesprek gaan over het

meer mensen aan een baan helpen. De economie heeft het nodig en een baan is de beste vorm van sociale zekerheid.

Tot slot dankt hij het college. De commissie sprak over de evaluatie van het Sportakkoord en ook al over de NPO-gelden. De VVD denkt dat het heel belangrijk is dat daarvan snel wordt geleerd hoe doelmatig die zijn ingezet, wat kan bijdragen aan een goede kansengelijkheid in Hilversum.

Tot slot brengt hij een laatste punt naar voren over de resultaatbestemming. In 2017 heeft de gemeenteraad motie M 17-50 aangenomen. Die gaat over de bestemming van de overwinst op parkeren. De begroting bevatte een saldo van € 5,7 miljoen positief op parkeren. De gerealiseerde baten waren € 6,2 miljoen.. Het kwam erop neer dat de gemeente € 454.000,- extra aan parkeerinkomsten heeft gerealiseerd bovenop de begroting. Volgens motie M 17 50 zouden die gelden ingezet moeten worden voor parkeren in de breedste zin des woords, bijvoorbeeld aan deelfietsen, laadpalen en het verlagen van de parkeertarieven. Daarom denkt hij dat bij de resultaatbestemming dit bedrag had toe moeten vloeien naar parkeren of mobiliteit en niet naar de algemene middelen. Hij zou van de wethouder Financiën graag horen hoe zij denkt over het uitvoeren van motie M 17-50.

De heer VONK begint met het bedanken van de mensen die hebben geholpen bij de opvang van de Oekraïners en andere vluchtelingen. Naast ambtenaren gaat het om ilversummers. Al deze mensen dankt hij voor het opvangen van de kwetsbaren.

De SP werd ook blij van de afschaffing van de eigen bijdrage op de Wmo van € 19,- per maand, wat voor heel veel mensen verschil maakt.

De gemeente hield in 2022 geld over, wat voor een gemeente soms geen goed nieuws is, omdat het betekent dat dingen niet zijn uitgevoerd en zijn blijven liggen, wat heel vaak te maken heeft met gebrek aan personeel. Hij vraagt zich af op het college wel weet waar de prioriteiten liggen.

Bij de aanvraag van Wmo-voorzieningen werd maar 69% van de gevallen binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Dat moet beter, wat al gebeurde in het vierde kwartaal van 2022 en in dit jaar. Het is echter nog onvoldoende en de SP maakt zich daarover zorgen. Niet iedereen heeft de beschikking over hulp van familie of vrienden waar die op terug kan vallen. Dat zorgt voor heel schrijnende toestanden.

De SP wil graag heel veel sociale huurwoningen laten realiseren. Uit de jaarstukken blijkt dat een voorraad van 27% aan sociale huurwoningen net niet wordt gehaald. De fractie wil ook gemengde wijken, wat in de ontwerp-omgevingsvisie expliciet is genoemd.

Hij is geschrokken van het aantal gestegen uitkeringen, zeker in deze tijd waarin veel mensen worden gezocht. Mensen zitten niet voor de lol thuis, omdat een bijstandsuitkering voor een alleenstaande slechts € 1.330,- per maand bedraagt. Het aantal mensen dat van de voedselbank gebruik maakt stijgt ook. Het college kijkt daarnaar ook met zorgen en heeft daar plannen voor, waarnaar hij heel benieuwd is.

Het belangrijkste dat de SP ziet is dat niet alle ambities worden waargemaakt. De zaken die blijven liggen treffen meestal de meest kwetsbaren. Als kwetsbare mensen thuis zitten en geen huishoudelijke hulp krijgen, dan is de loonknop ineens niet zo belangrijk, wat de SP kwalijk vindt. Er is schaarste aan personeel en alleen roepen dat dat zo is, is niet genoeg. Men moet daarom keuzen maken en prioriteren.

Tot slot ondersteunt hij de oproep van harte om een overzicht over meerdere jaren te krijgen.

De heer DEEN ondersteunt de complimenten aan de ambtelijke organisatie en de Hilversummers van harte. De jaarrekening laat eigenlijk een beeld zien van uitgestelde ambities. De gemeente maakt niet waar wat zij belooft en schuift zaken door in de hoop dat het goed komt. Incidenteel geld stoppen in de algemene reserve is niet echt een mooi resultaat, maar eerder een teken aan de wand. Hij vraagt zich af hoe de achterstand ingehaald zal worden. Hij is blij te horen dat andere partijen ook hebben gezien dat de jaarrekening een beeld schetst van uitgestelde ambities en dat het moeilijk wordt om alles waar te maken. Het lijkt hem daarom dat men niet in control is. Het lijkt D66 dat het college dat een beetje lijkt te bagatelliseren.

Hij benadrukt het pleidooi van de VVD over de meerinkomsten op parkeren te ondersteunen. Ook hij wil evenals GroenLinks meer inzicht in trends in de jaarrekening. Verder verwijst hij naar de bijdrage van D66 geleverd in de commissievergadering

De heer LANCÉ voert het woord namens zijn collega Redmeijer die op advies van haar huisarts niet teveel mag praten in verband met te geven rust aan haar kaak.

De wethouder en haar team voeren een gedegen financieel beleid in pittige tijden in een gemeente met veel ambities. Het is prettig dat het negatieve meerjarige exploitatieresultaat is doorbroken en 2022 een positief resultaat laat zien. De vraag is of dat gezien de stijgende kosten vol te houden is. Er staat veel te gebeuren in Hilversum: het uitvoeren van nieuw gemaakt beleid; het uitvoeren van ambities uit het coalitieakkoord, met daarnaast allerlei taken die gewoon op het pad van raad en college komen en ook geld en menskracht kosten. Er is bij de uitvoering sprake van oplopende kosten door hogere bouwkosten, meer kosten voor inhuur bij bijvoorbeeld projecten, hogere grondstofkosten enzovoort. Er is budget aangekondigd door het Rijk ter compensatie van hoge kosten, maar in de commissievergadering vernam hij dat het om veel minder gaat dan is toegezegd en dat het geld enkel voor maatschappelijke instellingen is. Hij vraagt of de wethouder kan aangeven dat de verdeling van het meerdere geld voor de begrotingsbehandeling met de raad gedeeld kan worden en of het college zijn ideeën daarover met de raad kan delen.

Vervolgens vraagt hij of er genoeg medewerkers zijn om plannen te realiseren, evenals voldoende capaciteit om ondernemers en inwoners goed te helpen bij het plannen van hun ideeën. Daarnaast gaat het om voldoende capaciteit om goede participatie te realiseren en voldoende capaciteit om de inwoners en organisaties te bedienen op het sociaal domein. Ook Hart voor Hilversum heeft zorgen over de capaciteit om te doen wat wordt afgesproken . Hij wil van het college graag weten of het die zorgen deelt en hoe het college deze zorgen denkt aan te pakken en op te lossen.

De financiële boekhouding ziet er goed uit en daarom zal hij instemmen met de voorliggende stukken.

De heer NANNINGA sluit zich ook aan bij de positieve bewoordingen van zijn voorgangers en bij de complimenten aan de organisatie. De jaarrekening geeft vooral een positief beeld over 2022 te zien en daarin wil hij best een eind meegaan. De gemeente heeft dit jaar veel geld overgehouden ten opzichte van wat is begroot. Voor een groot deel is dit extra geld dat de gemeente uit Den Haag heeft gekregen voor de opvang van vluchtelingen, het voorkomen van energiearmoede en extra geld voor loon- en prijsstijgingen. Dat de gemeente daarvan veel geld overhoudt maakt hem ook bezorgd, vanwege de betekenis voor het beleid en de uitvoering. Hij concludeert dat er voldoende geld is, maar te weinig tijd en capaciteit, met als risico achterstanden te gaan oplopen. Op het gebied van beheer en onderhoud is er achterstand in onderhoud van assets. Wat betreft wegbeheer, bomenonderhoud en riolering is er een achterstand die de gemeente volgens de plannen zal wegwerken. Er zijn voldoende middelen voor gereserveerd, maar de vraag is of er ook voldoende personeel is en of er ook rekening gehouden is met voldoende loon en prijsstijgingen.

De overdracht van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven naar de basisschool blijft voor hem een aandachtspunt. Zelf heeft hij met een dochter met een beperking ervaren hoe naar het is als ouders telkens hetzelfde verhaal moeten vertellen en elke keer weer dezelfde formulieren moeten invullen als zij met hun kind naar een volgende zorginstelling of een volgende school gaan. Ook een goede visie op de kindvoorzieningen is daarbij belangrijk. In de commissievergadering gaf de wethouder aan dat de visie op kindvoorzieningen nu kindvisie heet en dat er gewerkt wordt aan een Hilversumse educatieve agenda. Dat klinkt goed, maar hij wil duidelijk horen wat de precieze plannen zijn en wanneer de raad daarover meer informatie mag verwachten.

Op het gebied van de energietransitie valt het hem op dat in de strijd tegen energiearmoede stappen worden gezet om met energiecoaches huizen langs te gaan en te kijken waar energiebesparende maatregelen mogelijk zijn. Maar het valt hem ook op dat het vooral nog gaat om kleine maatregelen, die met de vouchers van € 70,- grotendeels kunnen worden opgelost. De vraag is dan hoe het zit met de grote energiebesparende maatregelen. Hij heeft begrepen dat er volgend jaar ook ingezet gaat worden op grotere structurele aanpassingen in woningen. Het is vooral de vraag of daarvoor dan voldoende personeel en energiecoaches beschikbaar zijn.

De ChristenUnie gaat voorlopig mee in het positieve beeld van wat er de afgelopen jaren is gebeurd en bereikt, maar maakt zich wel zorgen over datgene wat wordt doorgeschoven naar dit jaar en de volgende jaren, met name als het gaat om de capaciteit van de organisatie en de grote projecten die nog op de gemeente afkomen, zoals het Arenapark, het Stationsgebied en het Circusterrein. Hij vraagt het college om vooral vroegtijdig aan de bel te trekken als tekort aan capaciteit of prijsstijgingen de doelen van de gemeente in gevaar gaan brengen en dat niet pas te melden bij de volgende jaarrekening over 2023.

Mevrouw DURLACHER kondigt aan haar 24 minuten spreektijd niet te zullen benutten. Op het gebied van de jaarrekening volgt zij de accountant. Bij de resultaatbestemming heeft zij haar bedenkingen, omdat coronabeperkingen nog steeds te voelen zijn. Daarom is zij het niet eens met het terugvloeien van het geld daarvoor naar de algemene middelen.

Ook lijkt het haar heel verstandig vluchtelingen te gaan helpen om meer te integreren, zodat ze aan het werk kunnen in plaats van dat ze in een opvanglocatie geld krijgen toegestopt.

Mevrouw KALK constateert dat de jaarrekening technisch is en iedereen tevreden stelt, maar merkt op dat de PvdA daarover niet meejubelt. De reden daarvoor heeft zij in de commissievergadering al gegeven.

Allen maken zich zorgen over de uitgestelde ambities en of de gemeente in control is. Sommigen zijn bang te veel sociale huurwoningen te bouwen en anderen vrezen dat het meerjarige overzicht er nooit gaat komen. Samen zijn er gedeelde zorgen over de ambities, de rek in de ambtelijke organisatie, de afhankelijkheid van de inhuur en over het geld dat over is. Waarover de raad zich zorgen zou moeten maken is wat dat allemaal voor inwoners gaat betekenen. Daarop komt de PvdA bij de behandeling van de kadernota uitgebreid terug.

De heer GÖBBELS las in de Gooi en Eembode dat de coalitie vindt dat Hilversum er geweldig voor staat. Hart voor Hilversum vindt de financiële kengetallen goed. De VVD liet weten dat Hilversum er financieel gezien prima voor staat. GroenLinks gaf te kennen dat de financiële positie van Hilversum gunstig is. Het CDA liet optekenen dat sprake is van een gezonde financiële uitgangspositie. Hij vraagt zich af of dat alles klopt en kijkt daarbij naar de objectieve toetsingscriteria en definities. Alleen als je een categorie A zit, doe je het goed. Allereerst kijkt hij naar de schuldquote. 67% van de Nederlandse gemeenten zit in categorie A, 22% in categorie B en 11% in categorie C. In de MPG staat “dat de financiële positie van de gemeente minimaal in categorie B blijft, maar tegelijkertijd moet geconcludeerd worden dat de gemeente aan haar maximale mogelijkheden begint te raken.” De positie van de gemeente Hilversum in categorie B is niet goed, niet gunstig en niet gezond. Hij stelt dat de coalitiepartijen in een wenswereld leven. Het percentage schulden ten opzichte van het balanstotaal blijft met 54% hoog. In de voorjaarsnota is het effect te zien dat bij de autonome ontwikkeling € 5 miljoen aan rente in 2027 opduikt. Door de oplopende rente moet de gemeente € 2,8 miljoen meer betalen. Dat is geld dat niet gebruikt kan worden om iets zinnigs mee te doen. Bij ongewijzigd beleid zal tussen 2016 en 2026 de gemeentelijke schuld met 37% toenemen tot € 259 miljoen. Uit de jaarstukken blijkt dat de financiële conditie-index voor de gemeente Hilversum is gedaald van 6,5 naar 6,0. Het CDA prijst het in control zijn en zegt dat je ook wat breder moet kijken. Het CDA kijkt ook naar de kpi’s, waarvan er slechts één in het rood staat. Hij herinnert het CDA daarom aan het volgende citaat: “Er is geen één-op-één-relatie tussen de activiteiten en de prestaties.” In de jaarstukken staat eveneens dat de interne basis op orde is, maar ook hier is het de vraag of dat klopt. Als de interne beheersing in de basis op orde is vraagt hij zich af waarom is vermeld dat de huidige formatie qua capaciteit onvoldoende is en te kwetsbaar om de risico's goed te beheersen. Ook vraagt hij zich af waarom dan het opzetten van een bedrijfsbureau voor het ondersteuning nodig is. Hij concludeert dat de basis niet op orde is. Het betreft plannen zonder prioriteiten en vol planoptimisme. En als de basis op orde zou zijn vraagt hij zich af waarom het college in maart het volgende liet weten: “Om vertraging in de voortgang van de projecten te voorkomen heeft het college vooruitlopend op de beslissing van de raad besloten om de budgetten al vrij te geven voor besteding in 2023.” Dat vindt hij volstrekt illegaal.

De heer POSTMA vraagt waarom de heer Göbbels concludeert dat zich bevinden in categorie B qua schuldpositie financieel vlak zou zijn. Men kan de redenering ook omdraaien dat een gemeente die graag voor haar inwoners investeert misschien wel juist in categorie B moet zitten.

De heer GÖBBELS wijst erop dat de categorieën gewoon onafhankelijk zijn bedacht en als toetsingscriteria zijn meegegeven aan alle Nederlandse gemeenten.

De basis is dus volgens hem niet op orde, waarbij het college ook zelf illustreert hoe het tekort schiet in de rol van voorbeeldige overheid. Democraten Hilversum waarschuwde het college in 2021 ten aanzien van de fietsstraat Schuttersweg voor een gevestigde servitude op de groenstrook. Planvorming dient het college te respecteren, maar het college negeerde die en het wilde in het groen parkeervakken aanleggen. Dat ging niet door vanwege veel weerstand onder de bewoners vanwege een eeuwigdurend servituut van het GNR. Dus het plan ging niet door vanwege bewoners die wel bestaande rechten respecteren en niet omdat het college vanuit behoorlijk bestuur zelf tot inkeer was gekomen. De extra kosten bedragen overigens € 150.000,-.

Tot de basis rekent hij ook dat alle woningbouwinitiatieven transparant voor de raad zichtbaar zijn. Temeer, omdat de raad over de ontwikkelstrategie gaat, de 50 plus-lijst. Die basis was op orde, alle plannen waren inzichtelijk, maar nu niet meer. Bovendien hoort het college gevraagde informatie gewoon te verstrekken.

Het college onderhandelt over prestatieafspraken zonder kennis van de investeringscapaciteit van de woningbouwcorporaties. En ondanks dat het minimale sociale huurwoningenaantal niet is bereikt staat het college toe dat er nog steeds woningen door woningcorporaties worden verkocht.

In strijd met de Financiële verordening en het Treasurystatuut wordt de raad niet altijd in staat gesteld wensen en bedenkingen te uiten bij garantiestellingen.

In het interbestuurlijk toezicht-jaarverslag 2022 van de provincie Noord-Holland staat bij het omgevingsrecht de status oranje: veel verbetering noodzakelijk.

Om toch positief af te sluiten citeert hij het motto van voormalig burgemeester Broertjes: “Moedig voorwaarts.”

Mevrouw WALTERS (wethouder) zegt dank voor alle mooie bijdragen met heel veel mooie gedachten. Het CDA hield een mooi inhoudelijk betoog over in control zijn en allerlei verschillende aspecten daarvan. Zij vond het goed om die aan te stippen. Het gaat niet alleen om het financiële aspect, maar ook of de gemeentelijke organisatie zijn werk aan kan. Het college geeft aan dat de organisatie het werk aan kan bij deze begroting. De wethouder P&O zal hierop nog verder ingaan.

Het CDA vroeg ook hoe met projectbeheersing verder zal worden gegaan. Het college heeft extra geld vrijgemaakt om dat beter op te zetten. Daarover wil het college een keer met de Audit- en rekeningcommissie voor het einde van het jaar van gedachten wisselen. Het gaat dan om een uitleg over wat projectbeheersing betekent en wat de plannen zijn. Zodoende wordt de raad daarbij betrokken.

Het CDA beval ook aan om een beetje spaarzaam en doelbewust te zijn met extra dingen die men doet, wat zij zeker kan waarderen.

GroenLinks hield een mooi betoog over de bijzondere omstandigheden in 2022 en sprak grote waardering voor alle inzet van ambtenaren, het college, inwoners en ondernemers uit. Zij vond het mooi dat te benoemen, omdat het een bizar jaar was. GroenLinks wees op de inzet op groen, een kernthema. Daarmee is het college bezig in het programma Groen.

Haar is gevraagd om bij de indicatoren in de jaarrekening vanaf volgend jaar ook de indicatoren van de drie jaren eerder op te nemen, wat zij toezegt. Dat geeft iets meer inzicht.

Ook de VVD dankt zij voor het compliment voor de organisatie. De VVD wees op de uitvoerbaarheid en daar komen raad en college bij de voorjaarsnota vast nog over te spreken.

De VVD informeerde bij de sociale huurwoningen naar het verschil tussen 32,2% en 73%. Haar beeld is dat het verschil zit in een ander moment van oplevering. De woningcorporaties tellen sociale huurwoningen vanaf het moment van sleuteluitreiking, wat in de BAG-melding eerder of later is. Bij het dashboard woningbouw gaat het college uit van het laatste. Vanwege een eis van de accountant van de

woningcorporatie is dat verschil niet gelijk te trekken. Zij kijkt nog een keer naar het verschil en mocht er een andere oorzaak zijn, dan stuurt zij de raad daarover een brief.

De SP wees nogmaals op het belang van sociale woningbouw en te zorgen dat er meters worden gemaakt. Er wordt verder gegaan met het bouwen van voldoende sociale woningen volgens de woonvisie.

D66 noemde de jaarrekening er een van uitgestelde ambitie, maar zij stelt dat veel ambities juist wel zijn gehaald. Volgens het CDA is 85% van de vinkjes behaald. In de stad is er ook heel veel gebeurd.

Zij kondigt voor de zomer één compensatieregeling aan voor compensatie van energiekosten van maatschappelijke instellingen en sportorganisaties. Er zal met een subsidieplafond gewerkt worden, maar indien nodig kan dat plafond nog stijgen. Daarover zal zij de raad een raadsinformatiebrief sturen.

Met het ondersteunen van inwoners en ondernemers die het zwaar hebben gaat het college nog steeds door.

De ChristenUnie wijst op achterstand bij onderhoud van wegen en riolering. Vorig jaar is een nieuw watermanagementplan vastgesteld, zodat de achterstand van wegonderhoud behoorlijk zal worden ingelopen.

Democraten Hilversum vond allemaal minpuntjes. Gezamenlijk is in de nota over risicobeheersing en weerstandsvermogen vastgesteld dat de gemeente qua schuldpositie voor categorie B gaat. Minimaal in categorie B blijven is nog steeds het uitgangspunt. Wat betreft de gemeentelijke schuldquote zit de gemeente nog in categorie A.

Omdat de capaciteit niet op orde is wordt die deels bijgeplust voor het sociaal domein, het bedrijfsbureau en de projecten. Er worden dus maatregelen genomen.

Wat betreft de overhevelingen zet het college al sinds jaar en dag meteen budgetten in. Om de lopende activiteiten te kunnen doorzetten is het ook nodig geld in januari meteen weer te kunnen besteden. Het betreft allemaal plannen waaraan de raad zijn goedkeuring al heeft gegeven, alleen lopen ze ietsje trager.

Alle woningbouwplannen zijn inzichtelijk en zodra zij kan komt zij daarover met informatie naar de raad toe. Zij betrekt de raad ook vroeg met een projectuitwerkingskader, zodat die ook randvoorwaarden kan meegeven.

Over borgstellingen heeft het geen zin dat de raad een zienswijze geeft, omdat er daarvoor op VNG-niveau een deal is gesloten met het WSW. Garantiestellingen worden op grond daarvan evenredig over alle gemeenten verdeeld al naar gelang het aantal sociale huurwoningen in die gemeenten. Dat is een faire verdeling waarover weinig zienswijzen zijn te geven.

De heer HELLER (wethouder) merkt op dat het college al eind 2019 heeft aangegeven motie M 17-50 als afgedaan te beschouwen bij de bestemming van de overwinsten uit 2017 en 2018. Het college deelt de insteek van de VVD dat gelden voor mobiliteit bestemd zouden moeten blijven, ook als onverhoopt in een jaar meer geld binnenkomt of er minder kosten zijn. Wat betreft de uitbreiding van het parkeerregime staat de gemeente voor forse investeringen, zodat de verwachting is dat niet meer van overwinsten sprake zal zijn. Hij gaat er van uit dat de overwinst een incident was en blijft.

De heer WESTERNENG wijst erop dat de motie unaniem is aangenomen waarmee beleid is gemaakt, inhoudende dat overwinsten naar de vastgestelde bestemmingen gaan. Hij vraagt hoe het college de motie die geen eindigheid had toch als afgedaan kan beschouwen.

De heer HELLER (wethouder) begrijpt dat, maar stelt dat die discussie gevoerd had moeten worden naar aanleiding van raadsinformatiebrief 2019-17, toen het college heeft aangegeven de motie als afgedaan te beschouwen. Het college deelt de inzet en de genoemde lijn. Hij verwacht geen overschotten meer, maar als ze er onverhoopt toch mochten zijn, dan is er de komende periode met de voorliggende investeringen om die overschotten wel over te hevelen naar het volgende jaar om ze voor hetzelfde doel uit te geven. Met die toevoeging is de verwachting dat het een incident was.

De heer WESTERNENG memoreert dat de VVD in 2019 bezwaar heeft gemaakt tegen het afdoen van die motie en heeft toen opgeroepen om die in beleid te vervatten. Hij vraagt of de wethouder daarvoor voelt, mocht er in enig jaar weer een plus zijn.

De heer HELLER (wethouder) lijkt dat zinvol, maar maakt een voorbehoud over de bestedingsdoeleinden. Hij kan in dat voorstel meegaan als de doelen worden opgerekt tot het brede mobiliteitsverhaal.

Het college deelt de zorgen over uitkeringen en re-integratie en heeft de raad op 14 oktober 2022 over de re-integratie-inspanningen geïnformeerd. Tijdens de coronaperiode was er een instroom van een nieuwe doelgroep van mensen met een heel korte afstand tot de arbeidsmarkt, die ook weer heel snel weer uit de uitkering stroomden. Tegelijkertijd was er sprake van re-integratie-instrumenten uit een aanbesteding van 2017 die qua vormgeving en dienstverlening niet meer pasten bij wat werd gevraagd. Vanaf 2021 is daar twee jaar lang zeer beperkt gebruik van gemaakt. Met de nieuwe aanbesteding in 2023 zijn er meer aanbieders die dienstverlening bieden voor de doelgroep, die bij de gemeente in toenemende mate in het bestand zit, namelijk mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. De eigen gemeentelijke consulenten gaan weer de regie voeren over het proces van re-integratie van arbeidstoeleiding. Hij verwacht daarvan met ingang van dit jaar een ander beeld. Als dat effect niet te zien zal zijn kan de raad daarop zekere nadere actie verwachten.

De ChristenUnie constateerde dat in het kader van de energiearmoede in de jaarrekening. eigenlijk alleen de kleine bedragen, de vouchers, zichtbaar waren. Dat klopt. De aanpak energiearmoede is namelijk in een aantal fasen ontwikkeld. Vorig voorjaar is met name de aansluiting bij partners in het veld gezocht. In het najaar zijn in twee tranches de zogenoemde middelgrote maatregelen subsidiabel gemaakt. In december kwam er een subsidieregeling specifiek voor grote maatregelen. Een maand geleden heeft het college ingestemd met een zeer ruime regeling voor alle groepen.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) zoomt in op de vragen over ambtelijke capaciteit. Zij stelt vast dat er heel veel waardering en complimenten voor de organisatie zijn geuit. Dat vindt zij een heel belangrijk vertrekpunt om het verder over de capaciteit te hebben. Ook stelt zij vanuit de jaarrekening vast dat er ook heel veel gerealiseerd is en dat de ambities uit het coalitieakkoord op koers liggen. Natuurlijk zijn er afspraken gemaakt die aansluiten bij de capaciteit. Niet altijd is de capaciteit beschikbaar en dan moet de gemeente inhuren vanuit de doelstelling dat men taken wil realiseren. Dat is de opdracht van het college en wat inwoners mogen verwachten. Dat gaat in de organisatie niet altijd even makkelijk. Soms kost het meer moeite om de vrijgevallen plek te vullen met de juiste persoon. In die gevallen moet er verder gekeken worden dan in eigen huis en wordt er met taken geschoven. Dan gebeurt alleen het meest urgente werk. Daar staat wel het management voor aan de lat. Het thema is continu onderwerp van gesprek tussen teammanagers en afdelingsmanagers en daarna komt de directie in beeld. Het college is verantwoordelijk voor het nakomen van die afspraken die het met de raad maakt. Tot slot geeft zij mee dat de primaire verantwoordelijkheid voor inzet van capaciteit bij het ambtelijk management ligt. En dat komt bij het college als de doelen die raad en college willen realiseren in het geding zouden komen.

De SP vroeg tijdig aan de bel te trekken als het college het met de capaciteit niet zou redden om doelen te bereiken. In dat geval doet het college dat.

Mevrouw REDMEIJER wijst erop dat de raad druk legt via gevraagde zaken en vraagt of de wethouder daar zorg over heeft.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) vindt dat geen punt van zorg, omdat het college opdrachten en taken kan uitvoeren. Er is wel continue aandacht voor, zowel van haar als de organisatie.

De heer VONK informeert wie bepaalt wat urgent is en stelt dat de raad daarover meer de vinger aan de pols kan houden. Hij ziet namelijk belangrijke dingen niet lukken.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) reageert dat de organisatie naar het college komt als die er niet uitkomt. Dan buigt het college zich daarover en dat gaat zo nodig naar de raad. Zij hoopt dat het college dezelfde urgentie aan de dag legt als de raad, omdat daarover afspraken zijn gemaakt.

De heer VONK weet dat de gemeente haar kerntaken niet uitvoert, zodat het heel urgent is om die wel te gaan doen.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) meent dat de gemeente wel aan haar wettelijke taken voldoet.

De heer DEEN herinnert aan de discussie vorig jaar over of men het met elkaar zou redden, waarop de wethouder zei zaken te zullen waarmaken met extra mensen erbij. De voorliggende jaarrekening laat nu zien dat de gemeente niet alles waar kan maken. De oplossing is weer extra medewerkers bijplussen. Hij vraagt hoe vaak de ambtelijke organisatie bij het college al langs is geweest om te zeggen dat het niet kan. Grip op wat er wel en niet kan heeft hij nog niet. Hij vindt het lastig dat de kwestie te veel bij de ambtelijke organisatie neergelegd wordt. Men zou eigenlijk uitvoerbare opdrachten kunnen geven.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) verzekert dat het college het hoort als de ambtelijke organisatie aangeeft dat bepaalde taken of projecten zouden stagneren. Dat is tot op heden niet het geval. Als meer capaciteit nodig is komt zij naar de raad toe.

Mevrouw KALK hoort de wethouder zeggen dat er niet echt problemen zijn, terwijl er veel besluiten zijn genomen om dingen door te schuiven. Dat betekent dat zaken niet worden uitgevoerd. Er is veel moeite om Wmo-aanvragen binnen de wettelijke termijn af te handelen en ook coronamaatregelen zijn niet uitgevoerd. Voor begeleiding in de wijk is weer geld beschikbaar gesteld. Zij vraagt hoe de wethouder dan kan zeggen dat het allemaal zo goed gaat.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) heeft dat niet gezegd.

Mevrouw KALK hoorde net van de wethouder dat er geen zaken zijn stilgelegd of uitgesteld.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) bedoelde te zeggen dat er keuzes worden gemaakt in prioriteiten, wat wel eens kan betekenen dat er iets opschuift. Dat kan komen door gebrek aan capaciteit of door andere oorzaken.

De heer DEEN vraagt of hij dan kan concluderen dat onderwijshuisvesting niet urgent is.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) antwoordt dat men dat niet kan concluderen, omdat zij het IHP uitvoert zoals met de raad is afgesproken. Er is daar geen stagnatie opgetreden door gebrek aan capaciteit, hooguit dat het team in het afgelopen jaar in een nieuwe samenstelling moest wennen.

De heer DEEN wijst erop dat er miljoenen euro's worden doorgeschoven. Het internationaal onderwijs is vijf jaar vooruit geschoven, terwijl er in de voorjaarsnota extra personeel wordt gevraagd om onderwijshuisvesting voor elkaar te krijgen. Hij vraagt zich daarom af hoe de wethouder dit kan zeggen.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) legt uit dat miljoenen zijn doorgeschoven, omdat de ontwikkeling van het Arenapark veel langer gaat duren. Dat is dus niet gebeurd vanwege capaciteitsgebrek.

De heer LANCÉ vraagt of de wethouder de vele overhevelingen zorgelijk vindt.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) vindt het een punt van continue aandacht om te zorgen dat de capaciteit aansluit bij de wensen, taken en projecten. Dus het is continu een punt van aandacht van de organisatie.

De heer LANCÉ is vervolgens benieuwd wanneer aandacht een zorg wordt.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) antwoordt dat dat gebeurt als er signalen komen dat bepaalde taken en belangrijke zaken die zijn afgesproken niet meer uitgevoerd kunnen worden.

De SP stelde een vraag over de aansluiting van peuterspeelzalen op vervolgonderwijs en vroeg hoe het is gesteld met de educatieve agenda. Aansluiting tussen peuterspeelzalen en vervolgonderwijs is een van de topics die in de educatieve agenda terugkomt. Binnenkort krijgt de raad de evaluatie van de huidige educatieve agenda toegezonden en daarna wordt die geactualiseerd. Die actualisatie zal concreet zijn in het eerste kwartaal van 2024.

De heer VAN VOORDEN (wethouder) laat weten dat er vervuiling in het dashboard sociaal domein zit naar aanleiding van de energietoeslag. Dat dashboard behandelt het college op 4 juli en dat komt daarna naar de raad toe. Het aantal binnen de wettelijke termijn afgehandelde zaken bedraagt in het eerste kwartaal van 2023 79%. Vorig jaar was dat in een maand 40%. De raad heeft toen middelen vrijgemaakt om het team te versterken. De cijfers van 2022 zijn beter dan in juni vorig jaar en de stijgende lijn zet zich door naar het eerste kwartaal van 2023 en naar nu. Men is er echter nog niet en er worden nog andere maatregelen toegepast. Mensen werven kost ook tijd.

De zorg van de VVD over de in- en uitstroom in de jeugdzorg deelt hij. Binnenkort komt hij met de raad te spreken over de startnotitie jeugd, waarbij het veel meer gaat om een ontwikkeling naar de

pedagogische basis om de instroom te beperken. Ook regionaal wil hij met de uitstroom aan de slag, een ambitie uit het coalitieakkoord.

Tweede termijn

De heer WESTERNENG is blij met de komst van nadere informatie over de opbouw van de nieuw opgeleverde woningen. Het is namelijk belangrijk te snappen hoe het zit en of de goede dingen gebeuren.

Ook is hij blij met de toezegging van wethouder Heller over de omgang met overwinst op parkeren, omdat die dat in de toekomst in beleid wil vervatten en wil alloceren om problemen in de stad met mobiliteit aan te pakken. De VVD vindt dat het moet gaan om parkeren in de breedste zin van het woord.

Als het gaat om categorie B, dan is dat een gemiddeld risicoprofiel voor de jaarstukken van de gemeenteraad. Twee jaar geleden is bij motie M 21-87 bepaald dat het college de raad informeert als de gemeente op categorie C afstevent. Om dan te zeggen dat categorie B niet goed is vindt hij dat richting de inwoners geen goede voorstelling van zaken.

De heer Vonk hoorde hij zeggen dat de gemeente haar kerntaken niet uitvoert. Hij kan zich voorstellen dat die daarmee bedoelt dat niet alle afhandelingstermijnen binnen een bepaalde termijn vallen en dat is naar zijn mening iets anders dan kerntaken niet uitoefenen.

De heer POSTMA herinnert aan het besluit van de coalitie om de komende vier jaar circa € 27 miljoen te sparen om zodoende financiering van projecten mogelijk te maken, zodat de gemeente niet in een risicozone terecht komt. Er wordt dus vooruit gedacht, zodat de gemeente geen armageddon gaat meemaken.

Categorie B heeft een bandbreedte van 90% tot 130% en de Audit- en rekeningcommissie heeft gediscussieerd over de breedte van die categorie. Dat gesprek gaat in het najaar nog door. Het beleid is nu om in die categorie te blijven.

Hij zegt de wethouder dank voor de toezegging om met de Audit- en rekeningcommissie over projectbeheersing te praten, waarmee raadslid Eerenberg ook blij zal zijn.

De heer VONK erkent dat de gemeente verreweg haar meeste kerntaken uitvoert, maar er waren het afgelopen jaar ook situaties waarin dat niet kon. Dat gebeurde niet bewust, maar die zaken leverden heel schrijnende gevallen op. Het gaat bijvoorbeeld om mensen die nog een paar maanden te leven hebben en graag hebben dat hun huis schoon blijft. Dat is wat hem betreft een kerntaak.

Hij is blij dat wethouder Walters gaat aangeven hoe het zit met het aantal sociale huurwoningen.

De heer GÖBBELS heeft met verbazing geluisterd naar de reactie van het college bij monde van mevrouw Walters, omdat hij het in het geheel niet over overhevelingen heeft gehad. Wel hield hij het college een spiegel voor over de schuldenontwikkeling, waarover een afspraak is gemaakt. Zijn waarschuwing is zich daaraan te houden en beter is het nog niet in categorie B terecht te komen. Hij raadt aan naar andere gemeenten te kijken, waarvan bijna twee derde het veel beter doet.

Het meest positieve uit de collegebijdrage vond hij de toezegging dat de raad een meerjarig overzicht kan krijgen in de toekomst.

> Zonder stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders over de resultaatbepaling besloten.
>
> Zonder stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders over de resultaatbepaling besloten, onder aantekening dat BVNL geacht wordt te hebben tegengestemd.

5 VOORJAARSNOTA 2023

De VOORZITTER licht toe dat in de voorjaarsnota staat hoe het gaat met de voortgang van de plannen en ambities, zoals die in de Begroting 2023 zijn vastgesteld. Daarnaast wordt in de voorjaarsnota ook gekeken welke effecten de huidige ontwikkelingen inhoudelijk en financieel hebben voor het begrotingsjaar 2024 en verder.

Met de voorjaarsnota stelt de raad de financiële en inhoudelijke kaders vast voor de programmabegroting van 2024 en verder. Na vaststelling van de voorjaarsnota werkt het college alle zaken uit tot een begroting, die de raad in het najaar behandelt.

Hij stelt voor dat fracties hun bijdragen leveren in orde van hun grootte, waarbij coalitie- en oppositiefracties om de beurt het woord voeren.

Mevrouw BOUKHRISS kan zich vinden in de uitgangspunten voor de programmabegroting. Wel heeft zij zorgen over de budgetten voor het sociaal domein, gezien de Jeugdwet, de BUIG-budgetten en de Wmo-gelden waarbij de gemeente ook afhankelijk is van rijksbijdragen. Zij vraagt of de gemeenteraad het college misschien kan helpen en ondersteunen om die gelden te krijgen. Zij beveelt het college ten slotte aan om slecht nieuws te melden aan de raad.

De heer DEEN vraagt zich af hoe realistisch het is dat het college aan ambities wil vasthouden. In de voorjaarsnota staat dat de huidige formatie qua capaciteit onvoldoende en te kwetsbaar is om de risico's te beheersen. Dat is nogal wat. Zojuist is een aantal stukken behandeld die de raad een spiegel heeft voorgehouden. De organisatie en de financiën zitten aan de maximale capaciteit. De motor hapert. Bij het IHP worden miljoenen doorgeschoven en er lijkt soms meer zand in de motor gestopt te worden dan eruit gehaald. Internationaal onderwijs op het Arenapark wordt doorgeschoven vanwege vertraging van het project Arenapark. Het bestemmingsplan ligt echter op koers. Het resultaat is een boeggolf te creëren van uitgestelde projecten en daarmee ook teleurstellingen. Projecten zijn niet alleen de fysieke projecten, maar ook wensen die de raad wil. Dat maakt dat deze voorjaarsnota voor D66 nog geen gedegen beeld geeft.

Het stokt wat hem betreft op grip op de uitvoering en keuzes maken. Het gaat uiteindelijk om de bouwvraag. Die vraag is of het te maken is, waarop hij vanuit het college wisselende antwoorden krijgt. Het is niet zo dat er niet hard genoeg gewerkt wordt. Integendeel, de organisatie is keihard aan de slag om Hilversum mooier, duurzamer en nog beter te maken. De taak van de raad is om hiervoor de juiste kaders te geven. Geld is er genoeg, maar het zit hem in de haalbaarheid en het stellen van prioriteiten. In plaats van inzetten op de uitvoering lijkt de gemeente ook aan visievorming te gaan doen op gebieden als internationaal voortgezet onderwijs en sport, terwijl hem nog niet duidelijk is waarom dat nodig is. Daarom vraagt hij de wethouder om toelichting daarop en om de garantie dat dit geen impact gaat hebben op wat er wel urgent is, namelijk moderne en duurzame schoolgebouwen. Hij dient een amendement in om richting de begroting met scenario’s te komen als het inderdaad een blinde ambitie blijkt.

Motie M 23-86 ‘Meer realiteit richting de begroting’
“De raad van de gemeente Hilversum, in vergadering bijeen op 21 juni 2023, behandelend agendapunt 3: Voorjaarsnota 2023;
constaterende dat:

- het Meerjarenperspectief Gebiedsontwikkelingen stelt dat de gemeente aanloopt tegen de organisatorische en financiële capaciteit;
- uit de jaarrekening blijkt dat er, ondanks extra budget en inspanningen van de organisatie, nog steeds sprake is van een vacatureruimte van 55 fte, die slechts deels ingevuld kan worden door inhuurkrachten;
- het college in de voorjaarnota stelt dat alles duurder wordt en met enige regelmaat langer duurt waarbij het geduld op de proef wordt gesteld;

- de huidige formatie volgens de voorjaarsnota qua capaciteit en bezetting onvoldoende is en te kwetsbaar om de risico's goed te beheersen;
- extra capaciteit vaak als oplossing wordt gepresenteerd om ambities te halen;[1]

overwegende dat:
- een bedrijfsbureau zonder personeel op korte termijn nog niet gaat leiden tot een beter beheersbare planning;
- een bedrijfsbureau met dezelfde krapte op de arbeidsmarkt zal worden geconfronteerd;
- het desondanks vasthouden aan de ambities onvoldoende is onderbouwd en gelet op die krapte op de arbeidsmarkt niet realistisch is;
- het nakomen van verwachtingen belangrijk is voor het vertrouwen in de politiek;
- het beter is vooraf heldere keuzes te maken dan achter de feiten aan te lopen;
- een uitvoerbare begroting voor deze raad van groot belang is;
- om tot resultaten te komen keuzes daarom noodzakelijk zijn;

verzoekt het college om:
- bij de uitwerking van de begroting te komen met scenario's (-10% en -20% van de bemensing en capaciteit van de geplande organisatie) en wat dit betekent voor de planning van projecten en initiatieven;

en gaat over tot de orde van de dag."
(Motie M 23-86 van D66 en de PvdA)

1 Zoals bijvoorbeeld bij onderwijshuisvesting en het bedrijfsbureau

D66 is meer van het versnellen en dingen anders en beter doen, want het moet wel uitvoerbaar zijn.
Hij stelt voor om meer kansen en een betere beloning te geven aan stagiairs in de verwachting dat de organisatie hier veel voordeel van gaat krijgen. Er zijn al goede voorbeelden.

Amendement A 23-84 'Waardering van studenten en stagiairs'
"De gemeenteraad van Hilversum, in vergadering bijeen op 21 juni 2023, behandelende de Voorjaarsnota 2023;
constaterende dat:
- studenten in het praktisch en wetenschappelijk onderwijs moeilijkheden hebben stageplaatsen te vinden;
- de gemeente Hilversum kampt met problemen wat betreft capaciteit;
- de gemeente Hilversum een stagevergoeding biedt van één derde van het minimumloon dat toepasbaar is op de leeftijd van de stagiair, dat betekent bijvoorbeeld voor een 18-jarige student € 332,50 bruto per maand, pas vanaf 20 jaar wordt dit meer dan € 500,- bruto per maand;
- de gemeente Den Haag een vergoeding biedt van € 625,- per maand, de gemeente Utrecht € 500,- en het Rijk € 742,- (allen op basis van een fulltime dienstverband);
- de gemeente Hilversum een mbo-college heeft met ongeveer 6000 studenten die allemaal op zoek moeten naar een stageplek;

overwegende dat:
- een eerlijke/concurrerende vergoeding van stagiairs de gemeente een aantrekkelijkere plek maakt om stage te lopen;

spreekt uit dat:
- studenten/stagiairs een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan het werken binnen de gemeente,

besluit:
beslispunt 1 van het concept-raadsbesluit te wijzigen zodat deze als volgt komt te luiden:

1. De voorjaarsnota 2023 vast te stellen met daarin de lasten, baten en het saldo voor de jaren 2023 t/m 2027, met dien verstande dat op pagina 23, onder het kopje ‘Overige’ de volgende tekst wordt toegevoegd:
‘De gemeente Hilversum zal voor stageplaatsen voor zowel mbo, hbo als wo proactief gaan samenwerken werken met MBO-college Hilversum en de Hogeschool van Amsterdam om te kijken waar stages nodig zijn binnen de het gemeentelijk apparaat. We gaan vanaf 2024 de stagevergoedingen ophogen naar een marktconform bedrag van ten minste € 500,- bruto per maand op basis van een fulltime stageverband, ook voor stagiairs onder de 20 jaar.’”

(Amendement A 23-84 van D66 en de PvdA)

En tenslotte vindt D66 het belangrijk om op het gebied van verduurzaming voor de eigen panden duidelijkheid te scheppen wanneer de gemeente hiermee aan de slag kan gaan.

Motie M 23-88 ‘Geef een goed en duurzaam voorbeeld’
“De raad van de gemeente Hilversum, in vergadering bijeen op 21 juni 2023, behandelende de Voorjaarsnota 2023;
constaterende dat:
- in het coalitieakkoord is opgenomen dat we het goede voorbeeld geven door ons eigen (gemeentelijk maatschappelijk) vastgoed op een rendabele manier te verduurzamen;
- in de leidraad verduurzaming Gemeentelijk vastgoed van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is geconstateerd dat ‘Een groot deel van de gemeenten richt zich op dit moment vooral op de energiebesparende maatregelen die zich terugverdienen, het zogeheten ‘laaghangend fruit’. Indien eerst alleen de meest rendabele maatregelen worden gerealiseerd, dan kunnen de baten van die maatregelen niet meer gebruikt worden om de maatregelen met een langere terugverdientijd te ‘financieren’. Het wordt dan heel moeilijk om voor de minder rendabele maatregelen (die ook gerealiseerd moeten worden om de beoogde duurzaamheidsdoelstelling te halen) een financieel haalbare/sluitende businesscase te krijgen.’;
- het kabinet vraagt om een vermindering van de netto-uitstoot van broeikasgassen in 2030 van ten minste 60%;
- het college in de raadscommissie van 19 april 2023 heeft aangekondigd dat in de tweede helft van 2023 het vastgoed- en grondbeleid wordt geactualiseerd;
- het college in de gezamenlijke commissie van 7 juni 2023 heeft aangegeven dat de voorbeeldfunctie buitengewoon serieus genomen wordt en bezig is met het verduurzamen van een aantal gemeentelijke panden, ook monumentale panden, indachtig de budgetten die de raad daarvoor beschikbaar heeft gesteld;

overwegende dat:
- de gemeente (veel) monumentaal vastgoed bezit wat het relatief ingewikkeld maakt en waardoor het duurder is om te verduurzamen;
- sommige objecten hierdoor een lange terugverdientijd hebben en er zeker geen sprake is van laaghangend fruit;
- er zonder een volledig overzicht geen keuze te maken valt;
- het college een duidelijke afweging dient te maken wanneer wel en wanneer niet wordt besloten tot verduurzaming;

verzoekt het college om:
- in de actualisatie van het vastgoed- en grondbeleid (voorzien in de tweede helft van 2023) een duidelijk afwegingskader mee te nemen voor de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed, met bijbehorende overwegingen;

- hierbij een aantal scenario's aan te leveren voor het tempo waarin het gemeentelijk vastgoed verduurzaamd kan worden, en wat de financiële consequenties van de verschillende scenario's zijn;

en gaat over tot de orde van de dag."
(Motie M 23-88 van D66)

Er is nog een onderzoek waarvan hij eigenlijk het nut nog niet zo inziet. Misschien kan de wethouder hem overtuigen waarom dat in het kader van de Hilversumse identiteit toch zo'n goed idee is.

De heer FENNEMA vraagt zich af waarom het vanavond nou eigenlijk gaat. In de kadernota staat een enorme lijst van dingen waarmee de VVD blij is. De gemeente gaat aan de slag met het Stationsgebied, het Arenapark, het oplossen van achterstallig onderhoud van wegen, de mobiliteitsvisie, een feest vanwege het 600-jarig bestaan van Hilversum, de sociale basis, buurtsportcoaches, het Circusterrein en geen hogere woonlasten anders dan een inflatiecorrectie. Dat noemt hij hartstikke goed en is wat de raad levert. Daarop is wel veel aan te merken, maar hij wil niet doen alsof het in Hilversum verschrikkelijk is. Er is wel ruimte voor verbetering.

De kadernota kijkt wel uit naar een solide begroting. De gemeente staat er goed voor, maar gaat wel wat minder sparen dan gewild. Maar dat komt omdat zaken goed zijn op te vangen met de door de coalitie geïntroduceerde behoedzaamheidsreserve die ook meteen diensten heeft bewezen. Door de voorlopige doorrekening van de meicirculaire komt het er, op 2026 na, meerjarig nog ietsje beter uit te zien.

Tussen de moties en amendementen van vanavond zit er niet een tussen die een structurele omissie in de jaarstukken of de kadernota weet te repareren. Daarom trekt hij de conclusie dat de kadernota goed is en dat het college goed bezig is. Dat is ook zijn mening.

Hij heeft wel zorgen over de belasting van de organisatie. Maar hij gaat er wel van uit dat de begroting straks haalbaar zal zijn. Ook qua capaciteit van de organisatie. Wat hem betreft hoeft men nu niet te praten over allerlei als/dan-scenario's en daarmee de druk op de organisatie nog verder opvoeren. Wel verwacht hij dat het college naar de raad komt als er prioriteiten te stellen zijn. Sowieso memoreert hij dat veel van de druk op de organisatie vanuit de raad komt.

Daarnaast maakt de VVD zich zorgen over de sterk ontwikkelde anti-autosentimenten. Vorige week was in Amsterdam te zien hoe ver wensdenken en de harde realiteit van elkaar af staan. De raad moet wat hem betreft meer oog hebben voor de hardwerkende Hilversummers. Ondernemers en organisaties zijn keihard nodig om de werkgelegenheid weer op peil te krijgen. Door de auto continu te verguizen, maakt men de stad volgens hem minder aantrekkelijk. Nog even los van het feit dat het autogebruik en -bezit nog tot 2050 zullen toenemen en dat elk huishouden in Hilversum gemiddeld één auto bezit. Mensen hebben hun auto bijna nooit voor hun plezier. Daarom roept hij op tot meer behoedzaamheid bij dit onderwerp, zeker als de raad straks met het uitvoeringsprogramma van de mobiliteitsvisie aan de slag gaat.

Op de Centrumring rijden nog steeds opgefokte jongeren in hatchbacks en dure Mercedessen met open uitlaten rondjes om hun territorium af te bakenen. Dit soort gedrag is van alle tijden, maar zijn zorg zit hem bij het gebrek aan handhaving. Hetzelfde geldt voor huftergedrag in het verkeer, dubbel parkeren bij scholen en tot met 80 km per uur over de Gijsbrecht van Amstelstraat knallen. Wat de VVD betreft kan en mag dat gedrag niet ongestraft blijven. De € 450.000,- meeropbrengst op parkeren had goed kunnen worden ingezet voor meer boa-capaciteit om deze zaken te handhaven.

In het dashboard van de energietransitie was te zien dat het energielabel van een woning in Hilversum gebruikt wordt om te kijken of de gemeente haar doelstellingen haalt. Maar eigenaren vragen eigenlijk alleen maar een nieuw energielabel aan als ze hun huis te koop zetten. En sinds dat de woningmarkt aan het afkoelen is, is te zien dat het aantal betere energielabels niet meer stijgt, zoals wel het geval was voordien, terwijl het gasverbruik in Hilversum wel degelijk daalt. Het kan zijn dat inwoners het veel beter doen dan de gemeente denkt. Hij vraagt of wethouder Heller dat probleem herkent en onderkent en of er wat aan te doen is.

Het valt hem op dat het bouwen gericht op doorstroming nog steeds niet bij iedereen helemaal tussen de oren zit. Men kijkt te vaak per project en te weinig overstijgend. De VVD wil bouwen wat er voor een buurt nodig is en wat de doorstroming bevordert. Dus ook al zijn gezinnen een huis aan het zoeken, dan zijn misschien wel ouderenwoningen te bouwen, zodat die ouderen een eengezinswoning achterlaten. Van dat verhaal ziet hij nog te weinig terug. Men zou veel meer buurtgericht naar dit probleem moeten kijken.

Het college is nu een jaar op stoom en de VVD heeft ook zorgen, maar Hilversum is op dit moment in goede handen en wordt wat hem betreft capabel bestuurd. Hij kijkt uit naar een begroting waarin alle mooie plannen een vaste plek krijgen.

De heer GÖBBELS ontleent zijn samenvatting van de voorjaarsnota aan het volgende citaat uit het MPG: “Het MPG maakt duidelijk dat Hilversum zowel op het gebied van financiële draagkracht als op het vlak van de organisatorische capaciteit tegen haar grenzen aanloopt. De grote hoeveelheid complexe projecten, waaronder ook de projecten die niet in deze MPG opgenomen zijn, zoals de herinrichting van de Kerkbrink of de verschillende gebiedsagenda 's, leggen een groot beslag op de gemeentelijke financiën en op de organisatie.” Hij ziet plannen die niet stroken met de opbrengst uit de samenleving over de Omgevingsvisie 2040. Hij ziet ook hoe prioriteiten ontbreken. Democraten Hilversum doet een voorzet en vraagt in te zetten op het Stationsgebied met de zeven straatjes, op het Circusterrein en het Arenapark, maar wel met de menselijke maat. Houd het Hilversums! Herbezin je op het Bruisend Hart en op de Koninginneweg! Sloop is vaker geen goed medicijn gebleken en in elk geval is het niet duurzaam. Hij wil de Centrumring handhaven, juist nu de maximumsnelheid van 30 km in zicht is. Ook wil hij de capaciteit van de fietsverbinding tussen het Centrum en Oost verbeteren.

De ondertitel van de voorjaarsnota luidt ‘Op naar een eeuwfeest voor alle Hilversummers.’ Democraten Hilversum heeft het plan van aanpak gelezen voor deze viering. Wat hem opvalt is het woordgebruik met veel Engelse termen: ‘masterplan, let’s make it the year to remember, we’re on a mission, hotspot, digital narratives, music entertainers, branding, let’s have some fun, vibe, hero, events, big bang, trust the process, brand assets, corporate story and branding toolkit, partnerships, media toolkit, crossmediaal, owned, earned, roadmap, stakeholders, go-no go, kickstart, story plus branding, highlights heroes, invest in what we love, cases, small, medium, large, dreamteam, support, do you remember, spotlight, the end. Democraten Hilversum zegt: Let’s keep it simple. Houd het op heerlijk helder Hilversums. Hij geeft nog twee suggesties mee voor de viering: plant 600 nieuwe bomen en plaats een blijvend aandenken in de vorm van een prachtig beeld op het marktplein.

Mevrouw REMMERS wil het ook eerst over taal hebben, omdat die ertoe doet hoe je iets zegt. Ook zij pleit ervoor helder Hilversums te gebruiken.

Zij heeft geturfd hoe vaak raadsleden het hebben over zorgen. Daarom raadt zij aan eens te kijken naar het prachtige lied van Brigitte Kaandorp ‘Ik heb een heel zwaar leven’. Als men vaak zegt heel veel zorgen over Hilversum en haar toekomst te hebben, dan gaan burgers dat echt geloven. Burgers verwachten echter van de raad te zien wat er aan de stad is en vervolgens besluiten te nemen om de stad beter te maken en het ook voor de inwoners beter te maken.

Zes van de tien gemeenten komen in 2017 met een tekort te zitten in het ravijnjaar, het gevolg van de herverdelingssystematiek van het Rijk. Het is de zoveelste opgave waarmee het Rijk de gemeenten opzadelt. Er zal een oplossing voor moeten komen, evenals voor de mislukte Jeugdwet, de Participatiewet, de omvorming van de WSW-bedrijven en de gevolgen van de Wmo. Het gaat om het vinden van Hilversumse oplossingen. Zij roept het college op om samen met de VNG met de lobby door te gaan over adequate financiering en heldere, maar geen onmogelijke opdrachten.

Gezien de financieel gunstige uitgangssituatie kan de raad mooie dingen voor Hilversummers en de stad doen, en die laat zij graag tegen goede komen aan de huidige en toekomstige inwoners. Allen worden geraakt door de woonlasten. Met de voorgestelde maximale stijging van 4,4% kunnen allen blij zijn.

Het college plust structureel € 2,5 miljoen voor zorg bij, vanuit het gegeven dat Hilversummers die steun nodig hebben die blijvend krijgen. Het landelijke probleem van toegenomen zorgkosten in een dubbel vergrijzende samenleving wordt door de Raad voor de Volksgezondheid geduid als een probleem van het stelsel. Dan duurt het wel even voordat de oplossing in Hilversum is beland. Dat stelsel heeft overigens wel tot gevolg dat 9% van de Nederlanders afziet van een doktersbezoek om kosten te besparen, duizenden geen huisarts meer kunnen vinden en er ook een gebrek is aan tandartsen. En er zijn onvoldoende organisaties om hulp aan huis te bieden. Die Raad voor de Volksgezondheid doet een aantal voorstellen om het systeem te wijzigen en ondertussen plust de gemeente bij, waarmee zij blij is. Dat betekent dat de gemeente de open einderegelingen handhaaft, zoals die zijn bedoeld en zorg en ondersteuning bieden aan Hilversummers die dat nodig hebben. Het gaat om € 1,9 miljoen structureel voor jeugdhulp, € 500.000,- voor participatie, waarvan € 200.000,- is gereserveerd voor een snellere en betere inburgering van nieuwkomers en het structureel houden van de norm van 130%. Er wordt ook rekening gehouden met een realistische indexatie van de Wmo-tarieven.

Vervolgens gaat zij in op de huisvesting van met name het primaire onderwijs, die is gebaseerd op statistieken en prognoses. Die prognoses sluiten absoluut niet aan op de realiteit. Er zijn meer jonge leerlingen en er is ook geen rekening gehouden met de komst van Oekraïense leerlingen, die ook recht op onderwijs hebben. GroenLinks constateert dat de gemeente onvoldoende in staat is om snel te schakelen. Villa Vrolik duurt lang. De nieuwbouw van de Montessorischool is nog steeds een plan. Er wordt al lang gesproken over de noodzaak van internationaal VO-onderwijs op het Arenapark. Met één pennenstreek wordt het internationale primaire onderwijs vijf jaar opgeschoven van 2023 naar 2028. Dat was nou juist het eerste dominosteentje om de vele wisselingen en schuifbewegingen mogelijk te maken. Zij begrijpt heel goed dat het een complex probleem is dat de gemeente samen met schoolbesturen moet oplossen, maar zij zet wel vraagtekens bij de gemeentelijke besluitvaardigheid. Ook doet zij dat bij het bedrag dat het college denkt nodig te hebben voor de verbouwing van het STER-gebouw, € 250.000,- Zij vraagt het college naar de raad te komen met realistische bedragen en die vooral vooraf te betrekken bij de actualisatie van het IHP.

Bij sport is er een hele mooie uitdaging. Ook hier geldt te zorgen voor meer mogelijkheden om iedereen te laten bewegen, van jong tot oud. En dat leidt tot capaciteitsproblemen. Samen met de SP en de PvdA dient zij een motie daarover in. Het gaat uiteindelijk over meer capaciteit.

Zij vraagt wat de wethouder precies van plan is met capaciteitsvraagstukken in Zuidwest Hilversum. Een krantenbericht vermeldde dat meidenteams niet meer welkom waren. Er is echter een stop voor alle teams. Dat vindt zij beleidsmatig buitengewoon spijtig. Dus daarom ziet zij graag een toelichting op de planning en de plannen.

Spreekster is blij met de plannen om te gaan bouwen. Uit de MPG en de voorjaarsnota concludeert zij dat de ambtelijke organisatie en de stad het aan kunnen. Ook de verkeersdeelnemers merken daar wat van.

Zij verguist de automobilisten niet, zoals de VVD stelt, maar vraagt wel heel graag extra aandacht voor verkeersveiligheid bij de vele omleidingen die er zijn. Dat heeft niets met verguizen te maken, maar alles met het kiezen voor meer veiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers. Vaker een maximumsnelheid instellen van 30 km per uur helpt, ook voor de doorstroming.

Zij vraagt zich af of de inspanning om aan de slag te gaan met antidiscriminatiebeleid in 2025 niet wat te laat is. De minister heeft het probleem in november 2022 in een nationaal programma aan de orde gesteld, waarin hij aankondigt dat de gemeenten in 2024 aan een aantal verplichtingen moeten voldoen. Graag verneemt zij of het college tijdig begint om het probleem op te lossen.

Sinds 1424 is Hilversum min of meer erkend als woonplaats van enige betekenis. Dat is een feestje waard, waaraan men kan uitgeven wat men zelf wil. Het college vraagt € 900.000,- extra, waarmee in totaal € 1,5 miljoen beschikbaar is. Het feestje kost per Hilversummer € 16,06, wat haar meevalt, als daarvoor alle Hilversummers een jaar lang festiviteiten krijgen. Haar oproep is dan ook om er daadwerkelijk een feest voor alle Hilversummers van te maken en te zorgen voor een breed bereik en een divers aanbod, zeker voor Hilversummers die niet dagelijks een feestje te vieren hebben. De raad kan het feestje meevieren in woord en daad en in taal. Hilversum is in zeshonderd jaar gegroeid van een

schapendorp tot mediastad van enige betekenis. Zij is er van overtuigd dat met de plannen van het college zowel oude als nieuwe Hilversummers met plezier verwelkomd kunnen worden in het groen.

Mevrouw KALK merkt op dat de ambities van het college uitgaan van een stad met een veelkleurig talentenpalet en ontwikkelkracht. Als mensen haar vragen hoe Hilversum is, dan antwoordt zij altijd dat Hilversum een gespleten stad is, met grote arme wijken en grote zeer rijke wijken. Je hebt kinderen die alles hebben en je hebt 1.250 kinderen die niets hebben. In het Centrum is het een levendige boel, maar daarbuiten is het stil. Er staan 18 woningen te koop tot € 275.000,- en 80 te koop staande woningen zijn duurder dan € 750.000,-. 3.600 huishoudens leven op het sociaal minimum. Hilversum is een stad van de tweedeling.

Zij schetst het voorbeeld van Jos en Ans, die met hun twee kinderen op de rand van de armoede leven. Jos kreeg een paar jaar geleden een bedrijfsongeval en werd afgekeurd. Een veel lager inkomen en geen uitzicht op meer was het gevolg. Ans springt bij als hulp in de huishouding. en verdient nog geen € 14,- per uur, omdat haar werkgever en de gemeente dat te duur vinden. Het is voor hen geen vetpot en dat is helemaal zuur, omdat ze met hun inkomen net € 20,- te veel verdienen om in aanmerking te komen voor de minimaregelingen. Elk dubbeltje moeten ze omdraaien, wat voor spanningen zorgt. Jos is vaak chagrijnig en Ans rent van hot naar her. En voor de kinderen is de school even uitrusten. En gelukkig is daar elke ochtend het schoolontbijt. Eigenlijk zou de zoon hulp moeten hebben. Zijn schoolprestaties zijn ver beneden peil. Maar ja, die wachtlijsten in de jeugdzorg, hè. Gelukkig woont oma vlakbij en ze helpt waar ze kan. Alleen nu even niet. Ze heeft namelijk net een nieuwe heup gekregen en jammer genoeg is er voor oma geen hulp bij het huishouden. Want voordat haar aanvraag is afgehandeld, is ze vast alweer op de been, zei de gemeente. In de buurt zijn er mensen die Jos en Ans wel helpen. Af en toe vinden ze een tas met boodschappen aan de deur. Alles is duurder: de boodschappen en de energierekening. De energietoeslag krijgen ze op zijn vroegst aan het eind van het jaar. De gemeente wacht op de besluitvorming van het Rijk. Ze konden wel advies krijgen van een energiecoach, maar die ene coach had voorlopig even geen tijd en voor huurders helemaal al niet. Hoe zuur is dat, vooral omdat eigenaren van rijksmonumenten nu wel subsidie krijgen van de gemeente, naast de goedkope lening die er ook al voor hen was. De huisbaas die het huis naast hen had verhuurd had geluk. Die had de woning voor een spotprijsje van de corporatie gekocht en de opkoopbescherming was nog niet geregeld. Snel was die woning even gesplitst en daar wordt twee keer de hoofdprijs voor gevangen. De gemeente vond dat wel best en de huurders zijn een paar jongens die beneden wonen. Men heeft geen idee met hoeveel ze zijn en wie het zijn. Elke keer zijn het weer andere gezichten. Boven is niet bekend wie er wonen.

Jos en Ans hoorden over de grote plannen van de gemeente die heel veel geld kosten. De bibliotheek in de Kerkbrink is prachtig, alleen komen ze er nooit. Een zwembad op het Arenapark is fantastisch, maar de vraag is of ze dat kunnen betalen. Wat betreft sport is de school in de buurt te klein en de gymzaal te ver.

Voor de PvdA is het de vraag hoe deze kadernota bijdraagt aan betere kansen voor de kinderen van Jos en Ans. Het zijn twee van die 1.250 kinderen die opgroeien in armoede. Zijn zij geholpen met het beschrijven van de Hilversumse identiteit? Zijn zij geholpen met een internationaal tuinstedencongres of een internationale VO-school op het Arenapark of als de gemeente een depot voor Beeld en Geluid betaalt? Zullen zij meedoen aan het feestje van Hilversum 600? Wat hebben Jos en Ans aan het Hilversum met dat veelkleurige talentenpalet en die ontwikkelkracht? Hun leven en de gemeentelijke bubbel zijn twee werelden apart.

Voor de PvdA is het vanzelfsprekend dat gesubsidieerde organisaties op dezelfde wijze worden gecompenseerd voor gestegen kosten als de eigen organisatie. Voor het stimuleren van de bouw en sociale woningen verzoekt zij met de SP om een onderzoek naar een vereveningsfonds in te stellen. En met D66 is de PvdA kritisch op een bedrijfsbureau. Zo kan zij nog wel even doorgaan.

Motie M 22-37a ‘Vereveningsfonds sociale woningbouw’
“De raad van de gemeente Hilversum, in vergadering bijeen op 21 juni 2023, behandelend agendapunt 5 ‘Voorjaarsnota 2024’;

constaterende dat:
- er in Nederland al jaren sprake is van ernstige woningnood;
- deze woningnood ook in Hilversum het voor starters, mensen met een laag inkomen, specifieke doelgroepen het nagenoeg onmogelijk is om een woning te bemachtigen;
- de gemeente een woonvisie heeft;
- in deze woonvisie wordt gestreefd naar 1/3 sociale huur en 50% in het middeldure segment;
- de gemeenteraad in de afgelopen periode met regelmaat is geconfronteerd met ontwikkelingen die niet voldeden aan deze verdeling in het bouwprogramma;

overwegende dat:
- het vasthouden aan deze verdeling een breed gedragen wens is;
- de wetgever de lokale overheid meerdere mogelijkheden heeft gegeven om dit uitgangspunt te kunnen realiseren;
- Hilversum nog niet alle mogelijkheden zoals het instellen van een vereveningsfonds sociale woningbouw, benut;
- gemeenten als Laren en Eemnes deze mogelijkheid wel al benutten;
- een dergelijk fonds gestoeld bijdraagt aan het stimuleren van sociale woningbouw;
- bouwt een projectontwikkelaar minder sociale huurwoningen dan de afgesproken verdeling uit de woonvisie, dan stort hij een nader te bepalen bedrag[1] in het vereveningsfonds, bouwt hij meer sociale huurwoningen, dan krijgt hij een ander te bepalen bedrag uit het fonds per woning/appartement;

verzoekt het college:
- om een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden voor een vereveningsfonds sociale woningbouw voor de gemeente Hilversum;
- hierin een voorstel te doen voor de hoogte van het te storten/te ontvangen bedrag bij de bouw van minder/meer sociale woningen in relatie tot de afgesproken verdeling in de woonvisie van Hilversum;
- de bevindingen van dit onderzoek voor te leggen aan de commissie Ruimtelijke ordening en projecten in Q4 en hierover met de commissieleden van gedachten te wisselen teneinde te bepalen of een vereveningsfonds ook voor Hilversum een gewenst instrument is;

en gaat over tot de orde van de dag.”
(Motie M 22-37a van de PvdA en de SP)

1 Als voorbeeld: in Leidschendam-Voorburg wordt als bedrag voor een appartement € 25.371,- euro gehanteerd en voor een eengezinswoning € 68.713,-

De heer LAHAISE stelt met andere fracties voor om de kinderen van Jos en Ans in elk geval gelegenheid tot bewegen te bieden. Dat is geen luxe, want armoede en obesitas gaan ook in Hilversum hand in hand. Investeren in gezondheid verdient zich terug. In de buurt kunnen sporten, ook bij slecht weer, is zeer gewenst. Dit deel van het dichtbevolkte Oost met zijn mix aan redelijk welgestelde en armere buurten komt al niet om in de voorzieningen. En in het IHP leest hij ook dat er de komende jaren zeker 400 basisschoolleerlingen bijkomen. Het is het stadsdeel met de grootste groei van heel Hilversum in de komende jaren. Bij al die voorzieningen waar er al niet al te veel van zijn, kan er wat hem betreft een tandje bij, zeker met alle extra woningbouw in het verschiet. Het is daarom de wens van Villa Vrolik en sportvereniging Wasmeer om de toch al geplande gymzaal zo breed mogelijk te kunnen inzetten. Dus ook voor de wat grotere jeugd. Hij pleit niet voor een fullsize sporthal, maar voor een zeer bescheiden buurtsporthal. Het wordt geen concurrent voor De Lieberg. En ook geen concurrent voor het prestigieuze Arenapark. Het motto van de PvdA blijft dat wie de jeugd heeft, de toekomst heeft.

Motie M 23-89 ‘Klimrekken en apenkooien voor Villa Vrolik, Wasmeer en jeugd Oost’

“De raad van de gemeente Hilversum in vergadering bijeen op 21 juni 2023, behandelend agendapunt 5: Voorjaarsnota 2023;
constaterende dat:

- Villa Vrolik in Oost/Anna’s Hoeve niet over een accommodatie voor bewegingsonderwijs beschikt;
- twee uur gymles per week wettelijk verplicht is, waarbij de vakleraar gehouden is aan criteria waar bewegingsonderwijs aan moet voldoen;
- er in het OHP 2021 reeds besloten is tot nieuwbouw van een gymzaal primair ten behoeve van het bewegingsonderwijs voor leerlingen van de school;
- er tevens een richtbedrag van € 1.380.000,- voor de realisatie in 2022 genoemd is;
- het college groot belang hecht aan het ‘investeren in de gezondheid van alle Hilversummers en beweging te stimuleren’ (Voorjaarsnota p. 22);
- obesitas onder de jeugd een groeiend probleem is;
- het college erkent dat de versterking van de sociale basis – aanwezige formele en informele voorzieningen in wijken en buurten – in belang toeneemt (Voorjaarsnota p. 21);

voorts overwegend dat:

- niet alleen het onderwijs, maar ook verenigingen in Oost gebruik kunnen maken van een sporthal, waar gegymd kan worden, waar de buurtjeugd terecht kan en waar BSO-activiteiten kunnen plaatsvinden;
- er ruimte is naast sportpark Wasmeer, op de plek waar de tijdelijke noodlokalen in verband met de uitbreiding van Villa Vrolik komen te staan;
- schoolleiding, schoolbestuur STIP en vereniging Wasmeer gedrieën een voorkeur uitspreken voor een combinatie buurtsporthal/gymzaal;
- de gemeente ernaar streeft om gebouwen zoveel mogelijk (multifunctioneel) te benutten;

verzoekt het college:

- de optie van een multifunctionele (buurt)sporthal aan het eind van de Minckelersstraat te onderzoeken, waarin zowel voldoende ruimte is voor het wettelijk verplichte bewegingsonderwijs als voor medegebruik door de verenigingen in de buurt;
- de resultaten van het onderzoek aan de raad voor te leggen, inclusief de financiële implicaties, en bij een positief besluit van de raad zo snel mogelijk de bestemmingsplanwijziging in gang te zetten zodat na de sloop van de noodlokalen aan de Minckelersstraat direct met de bouw begonnen kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag,
(Motie M 23-89 van de PvdA, GroenLinks, de SP, Democraten Hilversum en D66)

De heer STREUTKER werd gisteren met zijn neus op de feiten gedrukt waarom het in het leven gaat met de geboorte van zijn eerste kleinkind. Het gaat om het doorgeven aan de volgende generatie, telkens weer opnieuw, waarbij het uitgangspunt is in de politiek om de wereld eerlijker, rechtvaardiger en leefbaarder te maken voor allen die op aarde wonen, ook in Hilversum. En zo ademt de voorjaarsnota ook duidelijk ambitie om Hilversum nog beter en mooier te maken voor haar inwoners en zeker ook in het jaar waarin Hilversum 600 jaar bestaat. Veel herkent hij uit het CDA-verkiezingsprogramma en de vertaling daarvan in het coalitieakkoord. Een aantal opvallende punten wil hij graag aanstippen.

Met de uitwerking van de visie op het sociaal domein investeert de gemeente in gelijke kansen, bestaanszekerheid en sterke wijken. Er komt extra capaciteit voor publieke gezondheid, de Wmo, jeugdwerk en participatie. Het mantelzorgondersteuningsbeleid kan verder worden vormgegeven door een aanvullende dekking. De gemeente gaat een programmamanager zorg en veiligheid aanstellen om extra aandacht te kunnen geven aan thema 's als mensen met verward gedrag, huiselijk geweld en kindermishandeling. En er wordt extra geïnvesteerd in het cultureel erfgoed van Hilversum als stad van jonge monumenten. Het vergroten van de leefbaarheid in Hilversum, waarbij men inzet op betrokken inwoners om de onderlinge verbondenheid te versterken, staat bij het CDA Hilversum bovenaan.

Maar natuurlijk zijn er ook zorgpunten. Ondanks het feit dat er een gezonde financiële uitgangspositie is, kunnen toekomstige effecten als gevolg van inflatie en prijsstijgingen fors zijn. Het CDA zal dan ook de financiële effecten op de investeringen in het Stationsgebied, het Arenapark en andere ontwikkelgebieden op de voet blijven volgen. Ook het beschikbaar houden van de juiste mensen bepaalt wat wel of niet gerealiseerd kan worden en in welk tempo dat gebeurt. En het CDA blijft besturen met hoofd en hart. Het blijft erop alert om Hilversum niet alleen leefbaar, maar ook blijvend financieel gezond te houden, nu en in de toekomst.

Naar aanleiding van de kadernota zijn er nog twee punten die hij graag wil bespreken. Allereerst de viering van 600 jaar Hilversum. Er worden substantiële middelen vrijgemaakt om grote en kleinere initiatieven mogelijk te maken. Hij wil dat het een feestje wordt voor alle Hilversummers en dat is ook de bedoeling. Wellicht is het mogelijk dat de wethouder toezegt om met een brief te komen waarin een toelichting wordt gegeven op wie er gaat bepalen welke initiatieven wel niet gehonoreerd gaan worden, hoe de financiën verdeeld zullen worden en op welke manier het succes van de besteding aan 600 jaar Hilversum zal worden gemeten.

Tot slot wil hij nog even teruggrijpen op een bijzondere Bill Minco-lezing van 4 mei jongstleden. Gerard Klein, oorlogsvluchteling en ook voorzitter van de Stichting Instandhouding Joods Erfgoed Gooi en Vechtstreek, hield een warm pleidooi voor het belang van het levend houden van verhalen van generatie op generatie. De vraag is wat men leert van de geschiedenis. Hij citeert Gerard Klein: “Afgelopen maart waren we in het Holocaustmuseum Yad Vashem te Jeruzalem. Ik was zeer onder de indruk van een grote groep Duitse scholieren van 15, 16 jaar die daar met hun leraren een uitgebreide rondleiding kregen. Bijzonder om te zien en te ervaren hoe Duitsland met zijn zware geschiedenis los omgaat. Nederland heeft Kamp Westerbork, de plek waarvandaan meer dan honderd treinen naar de vernietigingskampen vertrokken. Er komen daar jaarlijks veel kinderen uit de groepen 7 en 8, de leeftijd waarop bewustwording begint. Helaas komt de overgrote meerderheid van onze schooljeugd niet in Westerbork en sterker nog, de meesten van hen hebben nog nooit van het Durchgangslager Westerbork gehoord. En ik doe dan ook vanaf deze plaats een emotioneel beroep op grootouders, ouders en onderwijzend personeel. Ga met uw kind, kleinkind of leerling naar Westerbork als wapen tegen antisemitisme en andere vormen van rassenhaat en discriminatie, opdat ze leren van onze geschiedenis.” We hebben met elkaar gezegd ‘dit nooit meer.” Er groeit een generatie op die de verhalen niet eens meer uit de eerste hand hoort. En als je de verhalen dan leest, dan is het onvoorstelbaar. Je kunt je niet voorstellen wat er gebeurd is. Het gaat het voorstellingsvermogen te boven. Dit moet je leren. De oudere generaties zijn hun docenten dankbaar dat ze hun leerlingen hebben laten kijken naar films als de Shoah en hun ervaringen met ons gedeeld hebben. Men is dankbaar dat Bill Minco Hilversumse klassen bezocht om diens verhaal te vertellen, totdat die niet meer kon. Tegenwoordig is het antisemitisme in de klas een hardnekkig probleem. 42% van de docenten in het voortgezet onderwijs was het afgelopen jaar getuige van antisemitische voorvallen in de klas. Docenten ervaren ook steeds meer weerstand bij het bespreekbaar maken van het onderwerp. De overdracht van dit deel van de geschiedenis is veel te vrijblijvend. Dit antisemitisme moet met wortel en al worden uitgeroeid. Er zijn al allerlei andere programma’s zoals Lentekriebels, Keti Koti, diversiteitsprogramma's vanuit de gemeente. Zelfs een educatief afvalscheidingprogramma biedt de gemeente aan. Daar mogen en kunnen onmisbare lessen over de Holocaust niet aan ontbreken. En vandaar dient hij het amendement A 23 85 in om hier aandacht voor te vragen.

Amendement A 23-85 ‘Inleven is herdenken’
“De raad van de gemeente Hilversum, in vergadering bijeen op 21 juni 2023, behandelend de Voorjaarsnota 2023;
constaterende dat:

- het rapport over antisemitisme in het voortgezet onderwijs dat in opdracht van de Anne Frankstichting is uitgevoerd constateert dat antisemitisme, net als in de samenleving, in de klas een hardnekkig probleem is; [1]
- het in Nederland niet vanzelfsprekend is dat schoolkinderen kennisnemen van de Holocaust;

- het aantal ooggetuigen van de Tweede Wereldoorlog en dan in het bijzonder van de Holocaust afneemt;

overwegende dat:

- het van belang is dat er aandacht blijft voor dit deel van onze nationale geschiedenis in het algemeen en antisemitisme in het bijzonder;
- in groep 7 en 8 kinderen de leeftijd hebben waarop men verteld kan worden over de Holocaust; [2]

besluit:

beslispunt 1 van het concept-raadsbesluit te wijzigen zodat deze als volgt komt te luiden:

1. De Voorjaarsnota 2023 vast te stellen met daarin de lasten, baten en het saldo voor de jaren 2023 t/m 2027, met dien verstande dat na de eerste alinea op pagina 18, onder het kopje 'Cultuur en evenementen', de volgende tekst wordt toegevoegd:
   'Naast dit budget voor herdenken reserveren we jaarlijks € 30.000,- om een lespakket te laten uitwerken en ter beschikking te stellen voor de bovenbouw van alle Hilversumse basisscholen en andere organisaties die met kinderen werken, teneinde de herinnering aan de Holocaust levend te houden en toenemend antisemitisme tegen te gaan. Te denken valt dan aan een bezoek aan herinneringscentrum Kamp Westerbork of Hilversumse plaatsen die verbonden zijn met de geschiedenis van de Hilversumse joodse gemeenschap.'
   en dat in de tabel op pagina 17 bij 'Cultuur en evenementen' €30.000,- wordt toegevoegd in 2023 en verder, komend uit de algemene middelen."

(Amendement A 23-85 van het CDA, de VVD en BVNL)

1 https://www.annefrank.org/nl/over-ons/onderzoek/sociaal-onderzoek/onderzoek-naarantisemitisme/antisemitisme-vo-2023/

2 https://kampwesterbork.nl/de-stichting/nieuws/item/column-10

De heer VONK laat weten dat de huidige formatie qua capaciteit onvoldoende en te kwetsbaar is om de risico's goed te beheren. Die waarschuwing slaat alleen op het fysiek domein. Het college gaat een bedrijfsbureau oprichten, dat tonnen gaat kosten om alle plannen tegelijk te kunnen uitvoeren. Hij zou het heel goed vinden het gesprek in de commissievergadering af te maken over wat wel en niet wordt uitgevoerd. Een scenario opstellen kost tijd, maar toch steunt de SP motie M 23-86 van D66 en de PvdA van harte, omdat te zien is dat dingen uit te stellen zijn. De SP wil ook zaken afstellen en daarover het gesprek aangaan.

Op het fysiek domein komt er wel een bedrijfsbureau, maar op het sociaal domein niet. Hij weet niet of zo'n bedrijfsbureau een oplossing is, omdat er vooral handen aan het bed en in het huis van kwetsbare Hilversummers nodig zijn. De SP wil het komend jaar echt de problemen bij de Wmo aanpakken. Daarom dient hij het volgende amendement in:

Amendement A 23-87 'Noodsein op sociaal domein'

"De gemeenteraad van Hilversum, bijeen op 21 juni 2023, behandelend de voorjaarsnota;

overwegende dat:

- uit de jaarstukken blijkt dat op verschillende delen van het sociaal domein sprake is van onderbestedingen (niet al het geld bedoeld voor huishoudelijke hulp, schuldhulpverlening en andere gebieden wordt ook daadwerkelijk gebruikt);
- de gemeente de eigen afhandeltermijnen voor Wmo-verzoeken niet haalt;
- ook deze zomer er weer te weinig huishoudelijke hulp kan worden geboden;
- in het komend jaar op het sociaal domein een inhaalslag moet worden gemaakt en dat in de voorjaarsnota al in de inleiding wordt gesproken over nieuwe beleidskaders op het sociaal domein;
- in de voorjaarsnota voor een dergelijke inhaalslag geen gelden zijn vrijgemaakt;

- het wenselijk is de lezer van de Voorjaarsnota alvast een “winstwaarschuwing” te geven door te verwijzen naar de te maken inhaalslag;

besluit:

beslispunt 1 van het concept-raadsbesluit te wijzigen zodat deze als volgt komt te luiden:

1. De voorjaarsnota 2023 vast te stellen met daarin de lasten, baten en het saldo voor de jaren 2023 t/m 2027, met dien verstande dat op pagina 2 in het voorwoord de zin ‘Nieuwe inzichten zullen ongetwijfeld de komende maanden ertoe leiden dat het in deze voorjaarsnota geschetste perspectief moet worden bijgesteld in de programmabegroting 2024-2027’

wordt gewijzigd in

‘Nieuwe inzichten EN BELEIDSKADERS ZOALS OP HET SOCIAAL DOMEIN zullen ongetwijfeld de komende maanden ertoe leiden dat het in deze voorjaarsnota geschetste perspectief moet worden bijgesteld in de programmabegroting 2024-2027’”

(Amendement A 23-87 van de SP, Democraten Hilversum en de PvdA)

De SP maakt zich er zorgen over dat GroenLinks geen zorgen maakt over de kerntaken in het sociaal domein.

Mevrouw REMMERS heeft in haar bijdrage aangegeven dat het college ervan uitgaat dat degenen in Hilversum die hulp nodig hebben dat gaan krijgen en dat er binnenkort een inhoudelijke discussie met wethouder Van Voorden zal worden gevoerd. Het helpt niet om te zeggen zorgen te hebben in plaats van te zeggen een oplossing te bedenken die inwoners structureel helpt

De heer VONK gaat graag met GroenLinks over oplossingen in gesprek.

De SP en de PvdA willen graag een vereveningsfonds opdat mensen die snakken naar een woning geholpen kunnen worden.

De heer DE JONG informeert naar de praktische invulling van een vereveningsfonds en projecten zonder sociale huurwoningen en vraagt of ontwikkelaars daarbij extra gaan betalen.

De heer VONK vindt dat een van de opties en wil daarover in gesprek gaan. Er zijn meer manieren dan een boete om sociale woningbouw mogelijk te maken.

Hij is ontzettend blij dat de SP samen met de VVD regiogemeenten kan oproepen om meer sociale huurwoningen te bouwen. Daartoe dient hij de volgende motie in:

Motie M 23-93 ‘Meer sociale huurwoningen in de regio’

“De gemeenteraad van Hilversum, in vergadering bijeen op 21 juni 2023, behandelend de Voorjaarsnota 2023;

overwegende dat:

- sociale huurwoningen ook in onze regio hard nodig zijn;
- onze buurgemeenten dit ook vinden aangezien zij de regionale woonvisie hebben onderschreven;
- Hilversum ernaar streeft 27% van de woonvoorraad sociale huur te laten zijn;
- dit in onze buurgemeenten nog niet lukt;

verzoekt het college:

- de buurgemeenten op te roepen meer sociale huurwoningen te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

(Motie M 23-93 van de SP, de VVD, D66 en de PvdA)

De heer DE JONG vraagt of het dictum beter kan zijn de wethouder op te roepen om met buurgemeenten in gesprek te gaan dat zij zich aan hun afspraken houden. Als dat zo is dient het CDA de motie graag mede in.

De heer VONK vindt de vorm niet zo belangrijk en wil graag dat er ook in andere regiogemeenten sociale huurwoningen komen.

De viering van 600 jaar Hilversum kost € 1,5 miljoen, maar hij weet dat er mensen zijn die niet op zo'n feest zitten te wachten, omdat zij heel veel problemen hebben. Dat wil hij goed beseffen.

Amendement A 23-84 van D66 en de PvdA over stagevergoedingen vindt hij heel interessant, want dat betekent dat de gemeente aan de loonknop zal draaien, zodat studenten stage in Hilversum willen lopen. Dat wil hij ook bij de Wmo doen. Vandaag staat overigens in het AD dat bij een vijfde van de zorgmedewerkers loonbeslag is opgelegd, omdat zij het financieel heel zwaar hebben. Dat amendement ondersteunt hij.

Tegen amendement A 23-85 van het CDA, de VVD en BVNL, 'Inleven is herdenken' kan men niet zijn. Hij steunt de aandacht voor de Holocaustherdenking, maar de vorm waarin dat moet gebeuren is nog een te beantwoorden vraag.

De heer DEEN vraagt in hoeverre al aandacht wordt besteed aan dat onderwerp in het reguliere curriculum.

De heer VONK stelt dat de Tweede Wereldoorlog ook in het curriculum staat. Groep 8 van zijn school is bezig met het poetsen van struikelstenen en nodigt sprekers uit. Steeds minder kinderen in Hilversum weten wat vervolging en de Holocaust zijn. Een bezoek aan Westerbork spreekt hem wel aan.

De heer FENNEMA vraagt of de wethouder het geschetste beeld herkent.

Mevrouw VAN DE BEEK wijst erop dat scholen ook een bezoek kunnen brengen aan het dichterbij gelegen Kamp Amersfoort.

De heer VONK vindt dat een optie.

De heer STREUTKER roept op specifiek voor de Holocaust aandacht te vragen, wat in Nederland typisch in Westerbork kan worden gedaan.

Mevrouw VAN DE BEEK schrok van de zin in het amendement "Het is in Nederland niet vanzelfsprekend dat schoolkinderen kennis nemen van de Holocaust" en vraagt wat de situatie in Hilversum is.

De heer STREUTKER heeft die zinsnede uit een artikel van februari 2023 gehaald, waarbij 42% van de docenten aangaf dat de Holocaust een onbekend terrein is voor kinderen.

De heer VONK ondersteunt motie M 23-89 van de PvdA, GroenLinks, de SP, Democraten Hilversum en D66 om sport in Oost mogelijk te maken.

De heer NANNINGA viel als eerste in de voorjaarsnota de forse loon- en prijsstijgingen op, die voor hem geen verrassing waren. Hij had daarvoor al gewaarschuwd bij de Begroting 2023 en het coalitieakkoord. Hij is blij dat het college nu de nodige correcties aanbrengt met een realistischer beeld van de kosten en baten voor de komende jaren. En toch wil hij weer waarschuwen. Het positieve resultaat over 2022 is vooral bedoeld voor het opvangen van loon- en prijsstijgingen binnen de kerntaken. In de voorjaarsnota is ook te lezen dat het college de algemene reserve vooral nodig heeft als vermogensversterking voor investeringen zoals het Arenapark, het Stationsgebied en het Circusterrein, terwijl extra bijdragen vanuit het Rijk toch vooral ook bedoeld waren om loon- en prijsstijgingen te kunnen meenemen. Hij is bang dat er voor de jaren na 2024 te weinig ruimte is gereserveerd voor die loon- en prijsstijgingen.

Daarnaast is hij het eens met de zorg van D66 over de boeggolf van overhevelingen. Dat zijn deels achterstanden die later weer moeten worden ingehaald, terwijl de capaciteit beperkt is. Maar hij vindt het bestendig om daar toch kritisch naar te kijken. Daarom is hij in beginsel wel positief over motie M 23-86 van D66 en de PvdA over meer realiteit richting de begroting. Hij wil echter voorkomen dat het weer een te groot onderzoek gaat worden, dat teveel capaciteit gaat kosten. Liever heeft hij dan dat het college op tijd aan de bel trekt en de raad laat weten wanneer de ambities niet meer haalbaar zijn.

Het gemeentepersoneel is hem zeer kostbaar, omdat men dat slechts één keer kan inzetten. Voor de ChristenUnie is een aantal aandachtspunten erg belangrijk voor 2024 als keuzen gemaakt moeten worden. Als eerste wil hij vooral blijven opkomen voor inwoners die de hulp van de gemeente het hardste nodig hebben: mensen die vanwege allerlei omstandigheden een laag eigen inkomen hebben om rond te komen. Dat aantal wordt helaas steeds hoger, vooral vanwege de stijgende prijzen van energie en boodschappen.

Hij is blij met de toezegging van wethouder Heller dat er dit jaar werk zal worden gemaakt van de energietransitie en dat er grotere maatregelen zullen worden getroffen. Dus ook de structurele isolerende maatregelen voor mensen met een laag inkomen. Hij is het eens met de heer Fennema dat het energielabel niet echt een goede maatstaf is om de energietransitie te meten. Hij wil er ook niet van uitgaan dat de energietransitie er vanzelf komt.

Goede huizen om in te wonen zijn essentieel. Men kan veel sociale en gezondheidsproblemen voorkomen door meer huizen te bouwen. Daarom vindt hij het belangrijk dat de gemeente zich blijft inzetten voor de realisatie van meer woningen en prioriteit geeft aan de doorstroming op de woningmarkt, ook in de regio. Daarom is hij het ook eens met motie M 23-93 van de SP, de VVD, D66 en de PvdA, 'Meer sociale huurwoningen in de regio'. En datzelfde geldt ook voor de nieuwkomers in de samenleving. In de voorjaarsnota mist hij het verhaal van asielzoekers, van mensen uit Syrië, Afghanistan, Zuid-Soedan en Myanmar. Deze mensen hebben goede redenen om te vluchten en hebben hulp en opvang net zo hard nodig. Hij weet dat het college hiermee bezig is, gezien de goede commissievergadering die daarover is gehouden. Hij hoopt dat komend jaar een goede locatie gevonden kan worden voor asielzoekers en ook dat de inburgering van statushouders binnen de wijken en buurten voortvarend aangepakt zal kunnen worden, zodat deze mensen uiteindelijk rust kunnen vinden en kunnen starten met het opbouwen van een nieuw bestaan binnen de samenleving.

Op het sociaal domein ligt er de basis in de vorm van de visie 'Wij zijn Hilversum'. Hij kijkt uit naar de beleidsplannen over onder andere de Wmo, de jeugd en het minimabeleid, waarbij hij vooral wil laten inzetten op preventie en vroegsignalering. Dat betreffen maatregelen die vaak minder zichtbaar zijn, maar wel grotere en complexere zorgvragen kunnen voorkomen.

Spreker vindt het vervolgens fijn dat er extra budget wordt vrijgemaakt voor onderwijs en onderwijshuisvesting. Niet alleen in geld, maar ook extra capaciteit en formatieruimte. In dezen moet echt een inhaalslag gemaakt worden. Hij is blij met de toezegging dat de educatieagenda van start gaat.

Vervolgens vraagt hij speciale aandacht voor een initiatief van de ChristenUnie en Hart voor Hilversum 'Pizza en politiek'. Tijdens de behandeling van de jaarrekening vorig jaar deed hij een oproep aan het college om jongeren meer te betrekken bij het maken en uitvoeren van beleid dat hen aangaat. De aanleiding was toen het jeugdactieplan, maar uiteindelijk zijn er veel meer onderwerpen die jongeren aangaan. Eigenlijk is alles wat impact heeft op lange termijn van belang voor jongeren. Naar aanleiding hiervan raakten mevrouw Jansson van Hart voor Hilversum en hij in gesprek en besloten zij samen te gaan onderzoeken wat hiervoor een mogelijke oplossing zou kunnen zijn. Voor de leeftijdscategorie van de basisschool is er al de kindergemeenteraad. Voor jongeren in de leeftijd van 12 jaar en ouder is er nu nog niets geregeld, terwijl deze groep wel erg belangrijk is om te weten wat er onder jongeren speelt, voor de manier waarop het jeugdbeleid wordt vormgegeven, maar ook voor wat zij bijvoorbeeld belangrijk vinden voor de toekomst van Hilversum en van hun verwachtingen over Hilversum over tien of twintig jaar. De eerste gedachte was een jongerenraad op te richten. Maar dat vinden de meeste jongeren toch wel saai. Het was nodig een vorm te vinden die beter aansluit bij de behoeften en de belevingswereld van jongeren. Na gesprekken met de griffie, de organisatie en Hilversummers.nl kwamen hij en mevrouw Jansson op het idee van pizza en politiek. Op 16 februari dit jaar zijn jongeren en een aantal raadsleden onder het genot van een pizzapunt op een laagdrempelige manier met elkaar in gesprek geraakt over wat jongeren aanspreekt. Dat gebeurde bij wijze van proef. De jongeren en de raadsleden die hierbij waren, waren erg enthousiast en vinden dit voor herhaling vatbaar. Dus graag ziet hij een vervolg op het initiatief 'Pizza en politiek', zodat raadsleden allemaal een keer de kans krijgen om een pizzaatje te eten en in gesprek te gaan met de jongeren in Hilversum over onderwerpen die jongeren aanspreken en die zij belangrijk vinden. In de commissievergadering gaf de wethouder aan dat ze zelf ook bezig is met het vormgeven van jongerenparticipatie. Daar wil hij niet doorheen walsen, maar daar graag op aansluiten. Daarom heeft hij samen met Hart voor Hilversum een motie opgesteld met als voorstel om voor 1 oktober met de jongeren, jongerenwerkers en de raad in gesprek te gaan over hoe hieraan het beste een vervolg aan te geven is en hiervoor vervolgens ook voldoende capaciteit en middelen beschikbaar te stellen. Deze motie wordt mede gesteund door de SP en de PvdA.

Motie M 23-91 ‘Pizza en politiek’
“De gemeenteraad van Hilversum, in vergadering bijeen op 21 juni 2023, gelezen het raadsvoorstel ´Voorjaarsnota 2023´;
constaterende dat:
- jongeren een belangrijke stem horen te hebben bij het maken en uitvoeren van gemeentebeleid, zoals vastgesteld in artikel 12 van het VN Kinderrechtenverdrag;
- het SER Jongerenplatform adviseert dat jongeren meer betrokken worden bij al het beleid dat jongeren raakt,

overwegende dat:
- in Hilversum sinds 2017 een Kindergemeenteraad actief is, op initiatief van de raad, waarmee kinderen in de basisschoolleeftijd bereikt worden;
- jongeren vanaf 18 jaar naar de stembus kunnen om hun mening te geven;
- contact en inspraak van de leeftijdsgroep van middelbare scholieren (12 t/m 18 jaar) met raadsleden gemist wordt;
- werken aan contact en verbinding met deze doelgroep vraagt om een andere aanpak dan bij basisschoolkinderen en volwassenen;
- er veel informatie beschikbaar is in andere gemeenten in de vorm van best practices over de vormgeving van jongeren-inspraaktrajecten;
- jongerenwerkers veel expertise in huis hebben op het gebied van behoeften en welbevinden van jongeren en via deze jongerenwerkers een breed netwerk en diversiteit aan jongeren bereikt kan worden;
- in februari 2023 in Hilversum een succesvolle pilot Pizza en Politiek is gehouden, om Hilversumse jongeren en raadsleden met elkaar in contact te brengen op een manier die aansluit op de wensen en behoeften van jongeren;
- dit initiatief met veel enthousiasme is ontvangen door de betrokken deelnemers, bestaande uit raadsleden en jongeren, en vraagt om een vervolg op korte termijn;

verzoekt het college:
1. voor 1 oktober 2023 met jongeren, jongerenwerkers en raadsleden in gesprek te gaan over de manier waarop op korte termijn een vervolg kan worden gegeven aan het initiatief Pizza en Politiek, met als doel: jongeren en raadsleden met elkaar in contact en gesprek te brengen op een manier die aansluit bij de behoeften en belevingswereld van jongeren;
2. dit vervolg onderdeel te maken van de participatieaanpak jongeren van het college en hiervoor in de begroting 2024 voldoende capaciteit en middelen beschikbaar te stellen.”

(Motie M 23-91 van de ChristenUnie, Hart voor Hilversum, de PvdA, de SP en Democraten Hilversum)

Bij de behandeling van de jaarrekening noemde hij het belang van aandacht voor goed beheer en onderhoud. Hij is blij dat in de vorige raadsvergadering de nieuwe beheerplannen vastgesteld zijn en dat hiervoor ook voldoende middelen worden vrijgemaakt. Hij vindt het belangrijk dat hetgeen wordt beheerd in goede staat is en dat ook op een toekomstgerichte en duurzame manier gebeurt. Daarom steunt hij ook motie M 23-88 van D66 over duurzaam beheer van het eigen vastgoed.

Als waterbeheerder in hart en nieren is hij bijzonder blij met de upgrade van de Oude Haven. De waterbodem wordt eindelijk gebaggerd en de oevers vernieuwd en natuurvriendelijk ingericht. In de commissievergadering gaf de wethouder aan daarbij ook het hemelwaterriool, dat uitkomt op het Oude Haven, te willen onderzoeken om de mogelijke aanwezigheid van verkeerde aansluitingen op onbedoelde lozingen van huishoudelijk afvalwater na te gaan. Dat vindt hij heel belangrijk, omdat hiermee kan worden gezorgd dat de waterkwaliteit kan verbeteren als die verkeerde aansluitingen er zijn. Hij vraagt de wethouder de toezegging te doen op welke manier kennis kan worden genomen van de resultaten van dit onderzoek.

Ten slotte kijkt hij uit naar de bespreking van het uitvoeringsprogramma mobiliteitsvisie komende maand en vooral ook naar het ambitieuze fietsplan voor Hilversum. Hij gaat ervan uit dat met de uitvoering

van het fietsplan niet wordt gewacht tot volgend jaar en dat de consequenties nu al mee worden genomen in de begroting.

Wat hem betreft bevindt de gemeente zich op de goede weg, maar moet die wel prioriteiten helder voor ogen houden: zorg voor mensen die het het hardst nodig hebben en geef aandacht aan de toekomst, de jongeren van nu; wat de gemeente nu in beheer heeft moet zij beheren met een duurzame blik. Hij wenst en bidt het college en de organisatie heel veel succes toe bij het uitwerken en uitvoeren van de plannen voor het komend jaar.

Mevrouw DURLACHER vond het eerste plan eigenlijk heel goed en constateert dat BVNL best wel eens een vreemde eend in de bijt is. BVNL kon in de commissievergadering helaas niet aanwezig zijn, maar wel vond zij de voorjaarsnota rijp voor de raad met een voorbehoud en debat. Zij vraagt zich nu echter af of de voorjaarsnota wel echt rijp voor de raad is en of de gemeente niet te ambitieus is en te ruim begroot. Is het allemaal wel duidelijk en concreet genoeg, evenals helder voor inwoners dat de gemeente ook hun geld uitgeeft?

Op zich zijn de stukken best helder, maar zijn de bedragen dat ook, gezien de zorgen bij het sociaal domein, de jeugdzorg, wonen en werken en de mobiliteit? Of plannen realistisch zijn kan zij niet zo goed beoordelen. Wel heeft zij verstand van feestjes, winkelen en de audiovisuele branche. Op dat gebied trok een aantal bedragen haar aandacht. Vanwege nieuwe wetgeving mag men niet meer uit karton of plastic drinken. Voor nieuw servies en vaatwassers is € 75.000,- begroot. Een dag in de week zit zij in Den Haag bij de Tweede Kamer, waar inmiddels al een heel nieuw servies is aangeschaft en daar was het aanschafbedrag vele malen hoger. Zij vraagt zich af waarom een nieuw servies € 75.000,- moet kosten.

Er zou ook € 225.000,- nodig zijn om nieuwe audio- en visuele apparatuur op te hangen, wat volgens haar ‘over the top’ is. Zij wil dan ook wel weten wat precies wordt aangeschaft.

Verder vraagt zij zich af waar het bedrag van € 900.000,- vandaan komt om de viering van 600 jaar Hilversum te bekostigen. Er is nog geen plan en er zijn mensen die geen zin hebben in een feestje. Er is namelijk woningnood en er zijn mensen met financiële problemen. Er is ook een energiecrisis. Er zijn inwoners die naar de Raad van State moeten om hun gelijk te halen.

De VOORZITTER schorst de vergadering om 18.38 uur.

Schorsing.

De VOORZITTER heropent de vergadering om 19.30 uur.

Mevrouw WALTERS (wethouder) hoorde mooie betogen, waarvan het ene optimistischer was dan het andere. Hart voor Hilversum is blij met meer gelden voor de Wmo en jeugd en dat die indien nodig worden aangevuld. De fractie beval aan naar de raad te komen als er slecht nieuws is. Dat advies neemt zij zich ter harte.

D66 had het over de capaciteit en de zorgen daarover. Een zin daarover luidt: “De huidige formatie is qua capaciteit onvoldoende en te kwetsbaar om de risico's goed te beheersen.” Als je die zin los leest, dan gaat die over de totale organisatie. Als men de tekst ervoor en erna leest kan die zin in een context worden gezien. Daarvoor en erna is vermeld: “De komende jaren staan een aantal projecten in de planning met zeer hoge beheersing en financiële risico's voor onze gemeente. We investeren in de ontwikkeling van het Stationsgebied. Ook het Arenapark, het Circusterrein en Bruisend Hart vragen om grote investeringen. Hier willen we grip op houden met de organisatie die toegerust is om deze grote verantwoordelijkheid aan te kunnen. Voor meer grip, sturing en continuïteit willen we een bedrijfsbureau oprichten. Dit bureau moet de planning bewaken en de controle op de voortgang van de projecten verrichten, waarbij de financiën van de projecten continu in beeld zijn. Voor het inrichten van het bedrijfsbureau vragen we € 250.000,- incidenteel in 2023 en € 100.000,- structureel vanaf 2024.” Die tekst plaatst die ene zin wel iets meer in de context. Die context is dat er grote projecten worden gedaan, dat daar risico's aan zitten, dat daarvoor een versterking nodig is en dat die ook wordt begroot. Dat is wat je doet als je risico’s ziet.

D66 vraagt of de gemeente het allemaal kan maken. Daarover is zij enthousiast, omdat zij ziet wat de gemeente de afgelopen jaren heeft weggezet, met alles wat haar overkwam. Er zijn veel zaken overgeheveld, maar er is ook ontzettend veel gedaan wat niet was begroot, zoals in verband met corona, vluchtelingen en de energiecrisis. Met dat enthousiasme gaat zij ook het komende jaar in. Er is veel gepland, het is nog steeds oorlog en er komt nog een asielwet aan.

De heer DEEN doet niets af aan het enthousiasme dat vanaf het college af spat, maar wil weten waarop het college baseert dat alles haalbaar is, behalve dat men het graag wil.

Mevrouw WALTERS (wethouder) baseert haar opmerkingen op het versterken van de bezetting met 50 mensen, die overigens nog niet allemaal binnen zijn. Er vindt versterking plaats bij het sociaal domein, projectbeheersing en ruimtelijke ordening. Het gaat om een goed samenspel met ambtenaren over wat er nodig is om zaken te realiseren.

De heer DEEN stelt dat de invulling onvoldoende lukt. Je kunt wel extra plaatsen maken en begroten, maar er is geen garantie dat die op een goede manier worden ingevuld. Hij vraagt waarop de wethouder baseert dat zij alle mensen binnen de benodigde tijd zal kunnen krijgen.

Mevrouw WALTERS (wethouder) ziet dat het beter lukt om meer mensen binnen te krijgen. De recruiting is vorig jaar uitgebreid. Af en toe komt er wel iets in de vertraging en daarom neemt zij de tip van Hart voor Hilversum ter harte. Als het tegenzit, dan informeert het college de raad snel en worden keuzes voorgelegd. Dat is de enige manier om echt te sturen. Wat betreft motie M 23-86 van D66 en de PvdA over meer realiteit in de begroting zijn er niet over de gehele linie tekorten. Het helpt niet om zaken over de gehele linie uit te rekenen. Daarom ontraadt zij die motie. Ambtelijk is gezegd wat nodig is.

Mevrouw KALK heeft met het college ook in het verleden afgesproken scenario's te maken, waarvan men heel veel profijt had. Op basis daarvan waren aannames te formuleren en daarom begrijpt zij niet waarom de wethouder die scenario's in deze situatie zo rigoureus afwijst.

Mevrouw WALTERS (wethouder) wijst die scenario's af, omdat er niet over de hele linie een probleem is, maar slechts tijdelijk op bepaalde plekken of in bepaalde teams. Dat wordt opgelost door inhuur of door extra vacatures te plaatsen. Er is dan een tijdelijke dip, die met teammanagers wordt gemanaged. Bij het moeten stellen van prioriteiten komt het college direct naar de raad.

De VVD wil bouwen gericht op doorstroming en met dat punt is het college nog steeds volop bezig. Begin juli is de raad uitgenodigd voor een benen-op-tafelsessie over opkoopbescherming en het RIGO-onderzoek over doorstroming.

Democraten Hilversum geeft bij een keuze de voorkeur aan het Stationsgebied, het Circusterrein en het Arenapark. Met alle drie de gebieden is het college volop bezig. Bruisend Hart gaat iets trager en kan later ingevuld worden. Maar het college gaat daar voluit mee door.

De heer DEEN vindt trager gaan en voluit ermee doorgaan niet bij elkaar passen.

Mevrouw WALTERS (wethouder) heeft eerder bij het coalitieakkoord besloten Bruisend Hart iets trager te doen. Dat project is ook een half jaar stilgelegd. Nu is dat weer opgestart om een stedenbouwkundig en bestemmingsplan te maken om de termijn van drie jaar tussen structuurvisie en stedenbouwkundig plan te halen. Het project ging even trager en nu is het college daarmee weer volop bezig. Mocht het erg tegen zitten, dan komt Bruisend Hart na het Stationsgebied en het Arenapark en komt zij bij de raad terug. Daar is nu geen aanleiding voor. Zij is er dus volop mee bezig.

GroenLinks hield een mooi betoog over zorgen en gaaf het advies om het over oplossingen te hebben. Zij hoopt het ravijnjaar in de begroting op te lossen. Misschien is het beter het woord 'ravijn' uit de tekst weg te laten.

Gemeenten moeten voor 1 januari 2025 over antidiscriminatiebeleid beschikken zodat het college daarmee eind 2024 moet beginnen om aan verplichtingen te voldoen.

Op bladzijde 23 staat het kopje 'extra beleidsopties', waarbij is vermeld 'vooralsnog niet opgenomen'. Daarbij staat het vereveningsfonds vermeld. Vooralsnog zit het vereveningsfonds niet in de woonvisie. De PvdA heeft destijds een amendement ingediend om dat alsnog in de woonvisie te krijgen, welk amendement toen is verworpen. In de definitieve tekst van de woonvisie zit dus geen vereveningsfonds. Dat belette de PvdA niet om er weer een amendement over in te dienen. Er ligt echter een woonvisie die geldt van 2021 tot en met 2030, waar heel veel in staat. Zij wil eerst de afgesproken

zaken uitvoeren. Op 31 mei 2023 heeft zij de raad een brief gestuurd met de kwartaalplanning voor wonen. Daarin staan de onderwerpen opkoopbescherming, de Huisvestingsverordening, prestatieafspraken en middeldure huur.

Mevrouw KALK memoreert dat bij de woonvisie is afgesproken maximaal in te zetten op alle beschikbare instrumenten. Daarnaar verwijst de PvdA. En daarnaast gaat de wereld verder. Het instrument van het vereveningsfonds helpt om zaken makkelijker te maken. Zij vraagt niet om een vereveningsfonds in te voeren, maar om een onderzoek te doen naar de mogelijkheden en de voordelen ervan.

Mevrouw WALTERS (wethouder) herhaalt de raad net een brief te hebben gestuurd waarin staat waarmee zij de komende kwartalen bezig zal zijn betreffende wonen. Die agenda zit behoorlijk vol. Een motie om daar nog iets bij te doen voor het einde van het jaar vindt zij niet realistisch. Daarom ontraadt zij motie M 22-37a.

De ChristenUnie wees op de loon- en prijsstijgingen, die wel eens fors zouden kunnen blijven. Zij moet bij de komende voorjaarsnota bekijken welke reële bedragen daarvoor te ramen zijn. Inflatie is dus zeker een aandachtspunt.

BVNL stelde technische vragen over € 75.000,- voor vaatwassers en € 225.000,- voor audiovisuele apparatuur. Beantwoording daarvan hoort in het voortraject thuis. Met de oproep om het servies vaker te gebruiken is zij het eens en dat zal vast ook bij de invoering horen. De oproep is in elk geval gehoord.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) gaat in op de vragen van D66 en GroenLinks over de planning en stand van zaken betreffende het accommodatiebeleid, die met name gericht zijn op sportpark Loosrecht. De vraag om velden leeft aldaar al langer.

Men wil een veld dat door meerdere verenigingen is te gebruiken. Daarbij is rekening te houden met alle verenigingen die daar een belang hebben en die recht van bestaan hebben. Dat punt neemt het college mee in de sportnota die eind dit jaar naar de raad komt. Daarvoor wordt nog in een aantal bijeenkomsten daarover gesproken. Er is betrokkenheid van verenigingen en raadsleden. Het is dus niet de bedoeling om een ad hoc-oplossing voor één veld te organiseren, maar om dat in een breed perspectief te zien.

De heer DEEN begrijpt dat het idee van accommodaties voor heel Hilversum wordt meegenomen in de sportnota.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) gaat het erom een aantal uitgangspunten vast te stellen, waarbij het accent ligt op plekken waar de nood het hoogst is. Zij zorgt voor een oplossing op de korte termijn, zodat de competitie na de zomer kan doorgaan. Vervolgens wordt gekeken naar de lange termijn. Daarbij spelen belangen van verschillende verenigingen door elkaar heen. Het is belangrijk om die in samenhang op te lossen.

Amendement A 23-84 van D66 en de PvdA over waardering van studenten en stagiairs wil zij overnemen. Op dit moment werkt de gemeente al met 22 stagiairs. De stagevergoeding wil het college optrekken naar € 500,- per maand, maar zij wil niet tornen aan de wijze van organiseren. De gemeente wil meer zelf contact zoeken met de Hogeschool van Amsterdam en het MBO-college. Het college is al bezig met het professionaliseren van de stagemethodiek.

De heer DEEN informeert of het mogelijk is om stages uit te breiden als daarnaar vraag is.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) wil kijken of er in de organisatie plek is voor stagiairs als daarnaar vanuit het onderwijsveld vraag is.

De PvdA constateerde een groot verschil tussen rijk en arm in Hilversum en daarmee is zij het eens. Het college doet daar veel aan op het gebied van gelijke kansen creëren in het onderwijs door ongelijk te investeren. Dat staat ook in de vastgestelde educatieve agenda. Bij de actualisatie wordt daar ook weer fors werk van gemaakt. Via de NPO-gelden hebben extra projecten en interventies kunnen plaatsvinden, wat de gemeente in staat stelde in kaart te brengen welke problematiek er is. Nu hoopt zij die wijze van werken ook duurzaam onder te brengen in het onderwijsbeleid.

Motie M 23-89 van de PvdA, GroenLinks, de SP, Democraten Hilversum en D66 opteert niet voor een multifunctioneel gebouw of een voorziening, maar voor iets op maat wat mogelijk is. Daarin kan zij

zich vinden. Zij is bezig om specifiek een plan te maken voor Villa Vrolik, maar zij wil onderzoeken of dat gebouw voor meerdere doelen gebruikt kan worden, ook door verenigingen en kinderen in de buurt. Een en ander behoeft nog een financiële doorrekening. De motie wil zij graag overnemen.

De ChristenUnie diende samen met Hart voor Hilversum, de PvdA, de SP en Democraten Hilversum motie M 23-91, 'Pizza en politiek' in, waarin zij zich eveneens kan vinden. Zij denkt al na over een moderne en flexibele vertegenwoordiging van jongeren. In de aanloop daarnaartoe kan men nog in de vorm van pizza en politiek bijeen komen. Over het financiële plaatje volgt nog een voorstel, omdat er nu nog geen budget is. De motie neemt zij over.

De heer SCHEEPERS (wethouder) kan zich goed vinden in de geest van motie M 23-88 van D66 'Geef een goed en duurzaam voorbeeld'. De raad heeft ruim twee jaar terug uitgangspunten voor de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed vastgelegd. Er is geld voor het raadhuis en de gemeentewerf. Het lijkt hem logisch bij nieuw grond- en vastgoedbeleid een afwegingskader te maken. De voorgestelde uitvoering vindt hij wel wat complex en zijn doel voorbijschieten. Liever zou hij scenario's maken met financiële consequenties en termijnen. Gevraagd is om het financiële plaatje in de Begroting 2024 mee te nemen. Het nieuwe vastgoedbeleid is eind vierde kwartaal 2023/begin eerste kwartaal 2024 gepland, zodat opname in de Begroting 2024 niet mogelijk is. Wel kunnen de effecten meegenomen worden in de voorjaarsnota van volgend jaar.

De heer VAN DEN BRINK kan zich daarin vinden en vraagt hoe het college bepaalt hoe ver het is in het behalen van de landelijke doelstelling om in 2050 alle gemeentelijke panden energieneutraal te hebben en wat het plan daarvoor is om dat doel te bereiken.

De heer SCHEEPERS (wethouder) herinnert aan het twee jaar terug vastgestelde beleid dat met de beschikbare middelen wordt begonnen met de vier panden van de gemeentelijke organisatie. Daarnaast stoot de gemeente 46 panden af. Een deel van de resterende panden valt onder het IHP. Van de rest moet de status in kaart komen teneinde het doel in 2050 te bereiken. Zijn uitgangspunt is zoveel mogelijk isolatie te willen voor euro's aan belastinggeld.

Vervolgens gaat hij in op de viering van 600 jaar Hilversum. De heer Göbbels complimenteert hij met diens Engelse dictie. De wens is dat het een feest voor alle Hilversummers en van onderop wordt. Hij wil de energie, de initiatieven en de kracht vanuit de stad benutten. Het wordt een succes als het gevoel van zich verbonden voelen bij de stad kan worden vergroot. Dat wil hij meetbaar maken in de Hilversum monitor. Hij snapt ook de behoefte om daarin concreter inzicht te krijgen. De ambitie wordt vaak bepaald door het beschikbare bedrag. Na besluitvorming over het bedrag weet het college waarmee het kan werken. Hij zegt graag een brief toe waarin nader wordt ingegaan op welke regelingen van toepassing worden, wat de gemeente zelf organiseert, wat de stad doet en wat voor programmering en overheadkosten beschikbaar is.

Mevrouw DURLACHER wijst erop dat de gemeente niet voor het feest heeft gespaard. Zij wil graag weten waarop het college het voorgestelde bedrag voor de viering van 600 jaar Hilversum baseert.

De heer SCHEEPERS (wethouder) herhaalt dat de hoogte van het bedrag de ambitie bepaalt van wat men kan doen. Hij is ervan overtuigd dat met het voorgestelde bedrag een waanzinnig eeuwfeest is te realiseren waarvan Hilversummers over veel jaren nog zullen zeggen blij te zijn daarbij te zijn geweest.

Vervolgens gaat hij in op amendement A 23-85 van het CDA, de VVD en BVNL, 'Inleven is herdenken'. Hij herinnert zich een uitspraak van Bill Minco die luidt dat als men één ding van de geschiedenis leert het is dat men niets leert van de geschiedenis. Het feit dat het nodig is om het amendement in te dienen onderstreept die woorden. Het is dus ontzettend belangrijk werk te maken van het bereiken van jongeren en basisschoolleerlingen om hen te vertellen wat voor gruwelijks er is gebeurd. Het naargeestige onkruid van het antisemitisme moet uit de samenleving geroeid worden. Voorkomen moet echter ook worden dat er met een lesprogramma niets gebeurt. In de voorjaarsnota is € 50.000,- voor herdenken en vieren gevraagd. De Holocaustherdenking is nadrukkelijk onderdeel van dat voorstel. Hij vraagt daarom het amendement niet in te dienen. Het college neemt de inhoud mee in de uitwerking van het voorstel, hoe de Holocaust in gedachten blijft en hoe daar lessen uit te trekken zijn. Mocht blijken dat er extra geld nodig is dan klopt hij daarvoor bij de raad aan.

Een bedrijfsbureau kost misschien wat geld, maar goede projectbeheersing en goede risicobeheersing leveren uiteindelijk veel meer geld op.

De heer VONK beveelt aan een zaligmakend bedrijfsbureau ook voor het sociaal domein in te stellen.

De heer SCHEEPERS (wethouder) verwijst daarvoor naar zijn collega Van Voorden. Als het gaat om risicobeheersing en projectbeheersing zijn die zowel op het fysieke als sociale domein heel erg belangrijk.

De heer DEEN vraagt of het bedrijfsbureau breder toepasbaar is dan alleen op projecten in de ruimtelijke ordeningshoek.

De heer SCHEEPERS (wethouder) antwoordt dat het in te richten bedrijfsbureau primair om grote projecten gaat, gezien de grootste beheersmatige, financiële en juridische risico's. Als veel expertise in het bedrijfsbureau is opgebouwd kan het zijn dat andere afdelingen van die kennis kunnen profiteren en daarnaar wil hij ook streven.

Hij is blij met de woorden van de heer Nanninga over de Oude Haven. Hij houdt de raad op de hoogte van het onderzoek daarnaar.

Mevrouw KALK is benieuwd waarom de vorm van een bedrijfsbureau nodig is als dat toch al de opdracht is aan de bestaande organisatie.

De heer SCHEEPERS (wethouder) legt uit dat een bedrijfsbureau een gekozen vorm is, omdat men daarbij heel veel expertise bij elkaar kan organiseren. Dat levert veel voordelen op. Bedrijven als BAM en Ballast Nedam zijn gewend met dit soort grote en complexe zaken te werken. Het gaat om het gebruik maken van elkaars kennis en kunde, wat elkaar versterkt.

Mevrouw KALK lijkt het vanzelfsprekend om elkaars kennis en kunnen te gebruiken. Bedrijven werken aan winstmaximalisatie, maar gemeenten doen dat niet en beschikken in de regel over projectbureaus. Daarom herhaalt zij haar vraag waarom de vorm van een bedrijfsbureau noodzakelijk is.

De heer SCHEEPERS (wethouder) gaat het om de kennis op het gebied van risicobeheersing, risico’s en projectbeheersing bij elkaar te zetten. Gezien de grote projecten van de gemeente met dito risico’s is dat heel belangrijk.

De heer HELLER (wethouder) gaat in op de vraag in hoeverre de energielabels van woningen een goede indicatie zijn voor de staat van isolatie van woningen en om de vorderingen op dat punt te meten. Men kan inderdaad in het algemeen stellen dat energielabels een structurele onderschatting van de feitelijke situatie te zien geven. Het college heeft de energielabels als indicator gekozen bij gebrek aan beter. Er is een serieuze zoektocht naar beter en daarop komt hij graag terug bij de vondst van een accuratere indicator.

De heer VAN VOORDEN (wethouder) heeft in de kadernota geschreven verder onder woorden te willen brengen wat het betekent dat Hilversum een stad van jonge momenten is. Het is goed om na te denken over wat de identiteit van de gemeente is en wat de kwaliteiten daarvan zijn. Het is ook goed om daarover na te denken in relatie tot alle grote opgaven. Die omschrijving kan men gebruiken voor citymarketing, voor de projecten en voor de omgevingsvisie. Grotendeels zorgt dat ook voor trots.

Het college ziet evenals GroenLinks de complexiteit van het zorgstelsel. Dat is onderdeel van gesprekken die hij voert met allerlei zorg leverende partijen.

De heer DEEN vraagt om de toezegging om goed te kijken naar de kwaliteit van de monumenten en hoe de gemeente Hilversum daarmee omgaat.

De heer VAN VOORDEN (wethouder) zegt dat toe, wat ook uit zijn hart gegrepen is. Na te denken is hoe men zorg organiseert. Het verhaal van de PvdA over Jos en Ans kan waar zijn. Hij dankt de vrijwilligers die naar hen hebben omgezien, evenals het ombudsteam van de PvdA. In de kadernota staat ook te willen investeren in mantelzorg en het verlengen van het kinderwerk. Het sociaal domein wordt versterkt met fte. Amendement A 23-87, ‘Noodsein op het sociaal domein’, van de SP, de PvdA en Democraten Hilversum is in die zin overbodig, omdat bladzijde 21 vermeldt: “De bijbehorende financiële middelen zijn niet betrokken in deze voorjaarsnota, maar worden opgenomen in de startnotitie en een

volgend planning- en controlproduct.” Het college komt dus tegemoet aan dat amendement en is dus overbodig.

De heer VONK wil bij benodigd meer geld dat dan wel van het college weten.

De heer VAN VOORDEN (wethouder) zegt dat toe, omdat het ook letterlijk in de tekst staat.

Mevrouw WALTERS (wethouder) gaat in op motie M 23-93 van de SP, de VVD, D66 en de PvdA, ‘Meer sociale huurwoningen in de regio’. Het onderwerp heeft zij al besproken met de regiowethouders. Zij vindt het ook prima als er zo’n signaal van de raad komt.

Tweede termijn

De heer FENNEMA zegt dank voor de toezegging van wethouder Heller om een betere oplossing voor te leggen over de mate van isolatie van woningen en energiedoelstellingen dan via de energielabels.

Hij is benieuwd of D66 amendement A 23-84 over de waardering van studenten en stagiairs en motie M 23-88 over een goed en duurzaam voorbeeld zal aanpassen.

De heer VAN DEN BRINK reageert al een tweede versie van motie M 23-88 te hebben ingediend. In de aangepaste versie is het punt over de Begroting 2024 geschrapt. Naast het punt over het afwegingskader komt er een punt bij over scenario’s voor het versnellen van het vastgoed met financiële consequenties.

De heer DEEN meent dat het amendement A 23-84 geen aanpassing behoefy.

Mevrouw VAN DE BEEK wijst erop dat antidiscriminatiebeleid volgens de wet in 2024 ingevoerd behoort te zijn, zodat het aan de late kant is als daarmee pas eind 2024 wordt gestart.

De heer LAHAISE dankt wethouder Van Hunnik voor haar toezegging en had niet meer dan de bedoeling om een buurtsporthal te organiseren, bedoeld voor multigebruik. Hij is blij dat die kan worden gerealiseerd. Motie M 23-89 ‘Gymzaal Villa Vrolik, Wasmeer en jeugd Oost, wordt mede ingediend door Hart voor Hilversum.

Mevrouw KALK zegt wethouder Van Voorden dank voor de complimenten voor het PvdA-ombudsteam.

Het verhaal van Jos en Ans, dat gaat over de groeiende tweedeling, vertelt zij niet graag. De bubbel van de raad bevat geen mensen die deze tweedeling aan den lijve ondervinden. Ongelijk investeren om gelijke kansen te bevorderen is juist, maar er is volgens haar veel meer nodig. Ongelijke kansen bevorder je of je heft de tweedeling op door een integrale aanpak op alle aspecten van het leven en de samenleving. Dat gaat ook over gemengd wonen, goede voorzieningen in arme wijken, beschikbare huisartsenposten en gratis tandzorg. Deze dingen zijn nu niet mogelijk. Zij hoopt ook dat Jos en Ans met de feestjes meedoen, maar daartoe zullen ze moeten worden uitgenodigd. Een van de dingen die de PvdA de laatste jaren in de samenleving heeft ontdekt is dat de gemeente moet praten mét Jos en Ans en niet over hen.

De heer STREUTKER dankt wethouder Scheepers voor de toezegging om amendement A 23-85 van het CDA, de VVD en BVNL, ‘Inleven is herdenken’, te verwerken in het uitvoeringsprogramma voor herdenken, waarmee een heel belangrijk statement wordt afgegeven. Hij trekt het amendement in onder het vertrouwen dat het daarmee goed geregeld is.

In het dictum van motie M 23-91 van de ChristenUnie, Hart voor Hilversum, de SP, de PvdA en Hart voor Hilversum, ‘Pizza en politiek’, staat dat er wel geld en capaciteit voor vrijgemaakt moet worden, waarover de wethouder heeft gezegd dat die er niet is. Hij vraagt haar daarop nog in te gaan.

Mevrouw BOUKHRISS vindt het fijn dat motie M 23-89 van de PvdA en Hart voor Hilversum, ‘Gymzaal Villa Vrolik, Wasmeer en jeugd Oost, door het college wordt omarmd. Ook dient Hart voor Hilversum motie M 23-91, Pizza en politiek, mede in.

Zij herhaalt haar vraag aan wethouder Van Voorden of de gemeenteraad hem ergens mee kan helpen en ondersteunen om gelden te verkrijgen.

De heer VONK mist de urgentie op het sociaal domein, omdat daar geen bedrijfsbureau wordt voorgestaan. Pizza en politiek vindt hij een heel mooi initiatief en wil hij gewoon laten doen.

Aan motie M 23-93 van de SP, de VVD, D66 en de PvdA heeft hij toegevoegd aan het dictum de tekst‘ en zich daarmee aan de afspraken te houden.’

Gewijzigde motie M 23-93 ‘Meer sociale huurwoningen in de regio’
“De gemeenteraad van Hilversum, in vergadering bijeen op 21 juni 2023, behandelend de Voorjaarsnota 2023;
overwegende dat:
- sociale huurwoningen ook in onze regio hard nodig zijn;
- onze buurgemeenten dit ook vinden aangezien zij de regionale woonvisie hebben onderschreven;
- Hilversum ernaar streeft 27% van de woonvoorraad sociale huur te laten zijn;
- dit in onze buurgemeenten nog niet lukt;

verzoekt het college:
- de buurgemeenten op te roepen meer sociale huurwoningen te realiseren en zich daarmee aan de afspraken te houden;

en gaat over tot de orde van de dag.”
(Gewijzigde motie M 23-93 van de SP, de VVD, D66 en de PvdA)

De heer FENNEMA wijst erop dat de gemeente met het Sociaal Plein over een projectbureau voor het sociaal domein beschikt, waarnaar ook veel geld toe gaat. Hij vraagt waar de heer Vonk precies de urgentie op het sociaal domein mist.

De heer VONK herinnert eraan dat slechts 69% van de Wmo-aanvragen binnen de wettelijke termijn wordt afgehandeld. Omdat projecten op het fysiek domein niet worden gehaald wordt een bedrijfsbureau opgetuigd. De SP mist net zo’n urgentie als het mis gaat op het sociaal domein.

De heer FENNEMA stelt dat er vanavond de gelegenheid is om dat met een motie of amendement te fiksen. Volgens hem is er wel degelijk urgentie op het sociaal domein.

De heer VONK heeft mede namens de PvdA amendement A 23-87 ingediend waarin een noodsein over het sociaal domein wordt afgegeven. De wethouder heeft toegezegd dat als de raad vindt dat er meer geld nodig is dat dan mogelijk is. Daarmee is het voor hem afgedaan.

De heer DEEN informeert naar het effect van de oproep van motie M 23-93 van de SP, de VVD, D66 en de PvdA over meer sociale huurwoningen in de regio en of er meer mogelijkheden zijn die de raad zelf kan benutten.

De heer VONK wil maximale druk behouden en de regio houden aan zelf onderschreven afspraken.

De heer DEEN vindt het goed dat lokale en landelijk gewortelde partijen het signaal doorgeven aan hun collega’s in de andere gemeenteraden.

De heer VONK lijkt dat het een goed plan, maar wijst erop dat hij niet zoveel SP-raadscollega’s in de regio heeft.

Mevrouw REMMERS vraagt of het de bedoeling van motie M 23-93 is dat de raad een brief gaat schrijven naar andere raden, die vermeldt dat zij zich aan afspraken moeten houden. Ook vraagt zij zich af of een brief de juiste manier van communiceren is.

Zij kondigt aan tegen die motie te stemmen als de wethouder een brief van de raad meekrijgt gericht aan de andere regiogemeenten. Het bespreken van de kwestie door de wethouder met buurgemeenten vindt zij wel een prima oproep.

De heer VONK stemt ook in met een bespreking van de kwestie met buurgemeenten.

De heer WESTERNENG vindt de strekking van de motie de wethouder een steuntje in de rug te geven. Met de motie op zak kan de wethouder misschien iets meer een vuist maken in de regio. Een brief van de raad staat hij ook niet voor.

Mevrouw KALK stelt dat men sommige dingen niet vaak genoeg kan zeggen.

De heer DEEN is blij met de beantwoording van wethouder Van Hunnik op vragen over sportaccommodaties. Het is hem nu duidelijk geworden dat die vragen in de sportnota worden meegenomen.

D66 kan zich grotendeels vinden in motie M 23-93. Als de strekking daarvan is dat men de geplande woningbouw niet gaat halen moet men dat ook zo duidelijk mogelijk aangeven, wat voor hem de strekking is van motie M 23-93?

Mevrouw REMMERS gaat uit van hoge verwachtingen, die haar buitengewoon aanspreken.

Haar oproep was de raad tijdig bij de actualisatie onderwijshuisvesting en de benodigde budgetten daarvoor te betrekken.

Het doorgaan met ‘Pizza en politiek’ noemt zij een sympathiek voorstel. Jammer vindt zij het dat jongeren een jongerenraad zwaar vinden. Ook jongeren zouden het een feestje van de democratie moeten vinden om met elkaar over de toekomst van Hilversum te praten. Zij roept daarom op jongeren uit te dagen in een formele status te gaan praten. Haar oproep aan de wethouder is dat de stip aan de horizon een jongerenraad is.

De heer NANNINGA meent dat door het gesprek te beginnen het zou kunnen dat jongeren zich wel gaan interesseren voor een jongerenraad. Dat moet dan wel een diverse raad zijn waarin alle jongeren zich gaan thuis voelen.

Mevrouw WALTERS (wethouder) is per 1 januari 2025 precies op tijd als er dan antidiscriminatiebeleid zal zijn. Een kwartaal eerder gaat zij met dat beleid beginnen. Voor de invoering benut zij het daarvoor beschikbare geld.

Mevrouw VAN HUNNIK (wethouder) heeft in het kader van motie M 23-91 van de ChristenUnie, Hart voor Hilversum, de PvdA, de SP en Democraten Hilversum, ‘Pizza en politiek’, de bedoeling te beginnen met een gesprek tussen raadsleden en jongeren. Van daaruit kan men verder kijken. Zij wil niet over jongeren praten, maar vooral met hen. Het woord ‘jongerenraad’ heeft zij met opzet niet gebruikt, omdat zij denkt naar een moderne vorm van jongerenvertegenwoordiging te moeten zoeken. Sommige jongeren reageren allergisch op een jongerenraad. Zij is al bezig om een eerste gesprek te organiseren en dat vindt midden oktober plaats. Zij wil eerst een eerste stap maken en daarna kijken wat daaruit komt. Vervolgens kunnen er capaciteit en middelen komen voor realisatie.

De heer NANNINGA beaamt dat er bij een vervolg capaciteit en middelen moeten zijn. Hij gaat akkoord met eerst beginnen en op basis daarvan te bepalen hoe het verder moet.

De heer VAN VOORDEN (wethouder) weet niet of de raad hem naar het Rijk toe ergens mee kan helpen, wat Hart voor Hilversum vroeg. Als raadsleden mensen in hun omgeving kennen die op zoek zijn naar ander werk of als zij-instromers ergens willen beginnen, dan kunnen zij worden verwezen naar de zorg of andere cruciale beroepen. Allen kunnen voor mooie banen als ambassadeur dienen.

Hij bevestigt de PvdA dat het gaat om ongelijk investeren voor gelijke kansen. Het gaat om een goed voorzieningenniveau. In de afgelopen maanden is een nieuw buurthuis in De Riebeeck gerealiseerd. Er worden dus goede stappen gezet.

De hele samenleving kampt volgens hem met eenzaamheidsgevoelens en mentale issues, zodat het niet alleen om een tweedeling gaat.

Het college wil kijken of het subsidiëren van monumenteigenaren mogelijk is. Daarop komt het college nog bij de raad terug.

Tegen de SP zegt hij dat er in jaren niet zoveel als nu is geïnvesteerd in het sociaal domein. Er wordt € 800.000,- structureel geïnvesteerd in extra capaciteit en € 200.000,- in mantelzorg. Ook is er een investering in het kinderwerk. De urgentie is er dus wel. Men moet met elkaar optrekken om het goed te doen voor Hilversum.

Mevrouw KALK waardeert wat er allemaal gebeurt in het sociaal domein. Jaren is er echter te weinig geïnvesteerd. In die zin gaat het om repareren wat de gemeente zelf kapot heeft gemaakt.

De heer VAN VOORDEN (wethouder) gaat van een beleidsarme naar een beleidsrijke periode, waarvoor geld nodig is, dat nu wordt geregeld.

De VOORZITTER schorst de vergadering om 20.45 uur.

Schorsing.

De VOORZITTER heropent de vergadering om 21.00 uur en stelt voor de aanpassingen in amendementen en moties te laten toelichten.

De heer DEEN vermeldt dat amendement A 23-84 van D66 en de PvdA, ‘Waardering van studenten en stagiairs’ is aangepast. De laatste zin daarvan luidt nu: “We gaan vanaf 2024 de stagevergoedingen ophogen naar een bedrag van tenminste € 500,- bruto per maand op basis van een fulltime stageverband, ook voor stagiairs onder de 20 jaar.”

Gewijzigd amendement A 23-84 ‘Waardering van studenten en stagiairs’
“De gemeenteraad van Hilversum, in vergadering bijeen op 21 juni 2023, behandelende de Voorjaarsnota 2023;
constaterende dat:
- studenten in het praktisch en wetenschappelijk onderwijs moeilijkheden hebben stageplaatsen te vinden;
- de gemeente Hilversum kampt met problemen wat betreft capaciteit;
- de gemeente Hilversum een stagevergoeding biedt van één derde van het minimumloon dat toepasbaar is op de leeftijd van de stagiair, dat betekent bijvoorbeeld voor een 18-jarige student € 332,50 bruto per maand, pas vanaf 20 jaar wordt dit meer dan € 500,- bruto per maand;
- de gemeente Den Haag een vergoeding biedt van € 625,- per maand, de gemeente Utrecht € 500,- en het Rijk € 742,- (allen op basis van een fulltime dienstverband);
- de gemeente Hilversum een mbo-college heeft met ongeveer 6000 studenten die allemaal op zoek moeten naar een stageplek;

overwegende dat:
- een eerlijke/concurrerende vergoeding van stagiairs de gemeente een aantrekkelijkere plek maakt om stage te lopen;

spreekt uit dat:
- studenten/stagiairs een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan het werken binnen de gemeente,

besluit:
beslispunt 1 van het concept-raadsbesluit te wijzigen zodat deze als volgt komt te luiden:
1. De voorjaarsnota 2023 vast te stellen met daarin de lasten, baten en het saldo voor de jaren 2023 t/m 2027, met dien verstande dat op pagina 23, onder het kopje ‘Overige’ de volgende tekst wordt toegevoegd:
   ‘De gemeente Hilversum zal het aantal stageplaatsen voor zowel mbo, hbo als wo uitbreiden. We reserveren hiervoor € 50.000, -. We werken hierbij nauw samen met het MBO-college Hilversum en de Hogeschool van Amsterdam om te kijken waar stages nodig zijn. We gaan vanaf 2024 de stagevergoedingen ophogen naar een bedrag van ten

minste € 500,- bruto per maand op basis van een fulltime stageverband, ook voor stagiairs onder de 20 jaar.'

En dat in de tabel op pagina 17 bij 'Overige' € 50.000,- wordt toegevoegd in 2024 en verder, komend uit de algemene middelen."

(Gewijzigd amendement A 23-84 van D66 en de PvdA)

De VOORZITTER deelt mee dat amendement A 23 85 van het CDA, de VVD en BVNL, 'Inleven is herdenken, is ingetrokken naar aanleiding van een toezegging van het college. Datzelfde geldt voor het amendement A 23-87 van de SP, Democraten Hilversum en de PvdA, 'Noodsein op sociaal domein', naar aanleiding van een toezegging van het college.

Motie M 23-88 van D66, 'Geef een goed en duurzaam voorbeeld' is aangepast, welke aanpassing door de heer Van den Brink al is toegelicht.

De heer NANNINGA heeft een kleine wijziging aangebracht in het tweede besluit van het dictum van motie M 23-91 van de ChristenUnie, Hart voor Hilversum, de PvdA, de SP en Democraten Hilversum, 'Pizza en politiek'. Dit besluit luidt nu: "dit vervolg onderdeel te maken van de participatie-aanpak jongeren van het college en indien nodig voldoende capaciteit en middelen beschikbaar te stellen." Dus er is niet meer vermeld direct verwerken in de begroting, maar eerst die bijeenkomst met jongeren houden en het gesprek daarover voeren en op basis daarvan bepalen wat er nodig is. In die vorm heeft de motie nu ook de steun van de wethouder. De motie wordt mede ingediend door het CDA, GroenLinks, Democraten Hilversum en D66.

Gewijzigde motie M 23-91 'Pizza en politiek'

"De gemeenteraad van Hilversum, in vergadering bijeen op 21 juni 2023, gelezen het raadsvoorstel ´Voorjaarsnota 2023´;

constaterende dat:

- jongeren een belangrijke stem horen te hebben bij het maken en uitvoeren van gemeentebeleid, zoals vastgesteld in artikel 12 van het VN Kinderrechtenverdrag;
- het SER Jongerenplatform adviseert dat jongeren meer betrokken worden bij al het beleid dat jongeren raakt,

overwegende dat:

- in Hilversum sinds 2017 een Kindergemeenteraad actief is, op initiatief van de raad, waarmee kinderen in de basisschoolleeftijd bereikt worden;
- jongeren vanaf 18 jaar naar de stembus kunnen om hun mening te geven;
- contact en inspraak van de leeftijdsgroep van middelbare scholieren (12 t/m 18 jaar) met raadsleden gemist wordt;
- werken aan contact en verbinding met deze doelgroep vraagt om een andere aanpak dan bij basisschoolkinderen en volwassenen;
- er veel informatie beschikbaar is in andere gemeenten in de vorm van best practices over de vormgeving van jongeren-inspraaktrajecten;
- jongerenwerkers veel expertise in huis hebben op het gebied van behoeften en welbevinden van jongeren en via deze jongerenwerkers een breed netwerk en diversiteit aan jongeren bereikt kan worden;
- in februari 2023 in Hilversum een succesvolle pilot Pizza en Politiek is gehouden, om Hilversumse jongeren en raadsleden met elkaar in contact te brengen op een manier die aansluit op de wensen en behoeften van jongeren;
- dit initiatief met veel enthousiasme is ontvangen door de betrokken deelnemers, bestaande uit raadsleden en jongeren, en vraagt om een vervolg op korte termijn;

verzoekt het college:

1. voor 1 oktober 2023 met jongeren, jongerenwerkers en raadsleden in gesprek te gaan over de manier waarop op korte termijn een vervolg kan worden gegeven aan het initiatief Pizza en Politiek, met als doel: jongeren en raadsleden met elkaar in contact en gesprek te brengen op een manier die aansluit bij de behoeften en belevingswereld van jongeren;
2. dit vervolg onderdeel te maken van de participatieaanpak jongeren van het college en indien nodig voldoende capaciteit en middelen beschikbaar te stellen.

(Gewijzigde motie M 23-91 van de ChristenUnie, Hart voor Hilversum, de PvdA, de SP, Democraten Hilversum, D66, het CDA en GroenLinks)

De VOORZITTER geeft vervolgens aan dat amendement A 22-37a van de PvdA en de SP, 'Vereveningsfonds sociale woningbouw', is aangehouden.

De heer LAHAISE deelt mee dat motie M 23-89 van de PvdA, GroenLinks, de SP, Democraten Hilversum, Hart voor Hilversum en D66, over Villa Vrolik, mede wordt ingediend door de VVD en het CDA.

De heer WESTERNENG legt een stemverklaring af over het gewijzigde amendement A 23-84 van D66 en de PvdA, 'Waardering van studenten en stagiairs'. De VVD steunt het amendement, met uitzondering van het vaste bedrag van € 500,-, omdat hij vindt dat vanavond daarover geen stelling kan worden ingenomen, zonder dat bekend is welke de consequenties zijn voor andere banen en voor wat andere gemeenten doen.

Mevrouw VERWEIJ kondigt aan voor het gewijzigde amendement A 23-84 van D66 en de PvdA, 'Waardering van studenten en stagiairs' te zullen stemmen, met daarbij de oproep aan het college om voor hen die het college in dienst van de gemeente Hilversum op stage duurt te bepleiten dat zij een vergoeding krijgen. Dus het gaat bijvoorbeeld om mensen die in een uitkering zitten die op stage gestuurd worden in opdracht van de gemeente.

Het gewijzigde amendement A 23-84 van D66 en de PvdA, 'Waardering van studenten en stagiairs' wordt via de stemapplicatie in stemmig gebracht en met 30 tegen 6 stemmen aangenomen, met de stemmen van de VVD en het lid Redmeijer van Hart voor Hilversum tegen.

Motie M 23-86 van D66 en de PvdA, 'Meer realiteit richting de begroting', wordt via de stemapplicatie in stemming gebracht en met 16 tegen 20 stemmen verworpen, met de stemmen van D66, de leden Göbbels, Van de Beek en Docter van Democraten Hilversum, de PvdA, de SP, de ChristenUnie en BVNL voor.

De aangepaste motie M 23-88 van D66, 'Geef een goed en duurzaam voorbeeld.', wordt via de stemapplicatie in stemming gebracht en met 35 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen, met de stem van BVNL tegen.

Motie M 23-89 van de PvdA, GroenLinks, de SP, Democraten Hilversum, Hart voor Hilversum, D66, de VVD en het CDA, 'Villa Vrolik, Wasmeer en jeugd Oost', wordt via de stemapplicatie in stemming gebracht en unaniem aangenomen

De heer FENNEMA legt een stemverklaring af over de aangepaste motie M 23-91 van de ChristenUnie, Hart voor Hilversum, de SP, de PvdA, Democraten Hilversum, D66, het CDA en GroenLinks, 'Pizza en politiek'. Hij vindt het gestelde in de motie een hartstikke leuk idee en gaat daar dus ook voor stemmen, onder aantekening dat niet elke gezellige avond meteen tot beleid zal worden verheven. De gesprekken moeten breed getrokken worden.

De heer DEEN sluit zich daarbij aan.

De aangepaste motie M 23-91 van de ChristenUnie, Hart voor Hilversum, de SP, de PvdA, Democraten Hilversum, D66, het CDA en GroenLinks, ‘Pizza en politiek’, wordt via de stemapplicatie in stemming gebracht en unaniem aangenomen.

De aangepaste motie M 23-93 van de SP, de VVD, D66, de PvdA, de ChristenUnie, Democraten Hilversum en het CDA, ‘Meer sociale huurwoningen in de regio’, wordt via de stemapplicatie in stemming gebracht en unaniem aangenomen.

De heer DEEN ziet een hoop goeds in de voorjaarsnota staan, waarover D66 haar zorgen heeft geuit. Daarop zal hij richting de begroting scherp zijn. Vanwege dat er meer goeds dan fout in de voorjaarsnota staat stemt D66 daarmee in.

Het voorstel van burgemeester en wethouders wordt via de stemapplicatie in stemming gebracht en met 29 tegen 7 stemmen aangenomen, met de stemmen van Democraten Hilversum, de SP en BVNL tegen.

6. MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG M 23-90 ‘NOODLANDING VOOR VIERDE ROUTE

“De gemeenteraad van Hilversum in vergadering bijeen op 21 juni 2023;
constaterende dat:
- het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een vierde aanvliegroute voor passagiers- en vrachttoestellen voor Schiphol wil aanleggen;
- deze vierde aanvliegroute nog niet ontworpen is, maar er een reële mogelijkheid bestaat dat deze (gedeeltelijk) de gemeente Hilversum zal raken;
- als gevolg hiervan de geluidshinder voor de inwoners van Hilversum toeneemt;
- de provincie Noord-Holland zich in haar zienswijze niet heeft uitgesproken voor of tegen de vierde aanvliegroute;

overwegende dat:
- het kabinet naar verwachting rond deze zomer met een concrete uitwerking komt van de nieuwe aanvliegroute;
- vijftien gemeenten in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Gelderland en de provincie Utrecht zich al hebben uitgesproken tegen de geplande vierde aanvliegroute;
- er momenteel onrust is onder inwoners en in de media over deze vierde aanvliegroute;

besluit:
- uit te spreken toename van geluidshinder voor de inwoners van Hilversum ten gevolge van een herverdeling van het Nederlandse luchtruim onacceptabel te vinden en een maximale beperking hiervan te allen tijde te prefereren;
- het college te verzoeken dit standpunt zoals verwoord in deze motie kenbaar te maken bij alle betrokken partijen;

en gaat over tot de orde van de dag.”
(Motie M 23-90 van het CDA de SP, de VVD, GroenLinks, Hart voor Hilversum, de PvdA en Democraten Hilversum)

Mevrouw VAN EXEL-VAN DIJK licht de motie toe en verwacht deze zomer een concrete uitwerking. Het CDA denkt samen met de SP, de VVD, GroenLinks, Hart voor Hilversum, de PvdA en Democraten Hilversum dat het belangrijk is dat de gemeente Hilversum zich hierover ook uitspreekt voor het welzijn van alle inwoners.

De heer VAN GRIEKEN stelt dat het vraagstuk wat complexer is dan het wel of niet willen dat er vliegtuigen over Hilversum komen. De reden van het voorstel voor de vierde vliegroute is dat er dit moment heel inefficiënt op Schiphol wordt aangevlogen. Er zijn nu maar drie aanvliegroutes, wat betekent dat alle vluchten uit het zuidoosten extra kilometers in de lucht maken. Door een vierde aanvliegroute bespaart men 7% CO_2-uitstoot.

Mevrouw VAN EXEL-VAN DIJK was al bang voor een technische discussie en wil het erbij houden dat de raad zich uitspreekt tegen een vermeerdering van de geluidsoverlast en niet over allerlei technische zaken.

De heer VAN GRIEKEN stelt dat vrijwel elke politieke vraag ingewikkeld is. Een vierde aanvliegroute die wellicht ook over Hilversum gaat is een duurzame maatregel. Het gaat daarnaast niet over meer of minder vliegtuigen, maar om de verspreiding van de overlast over het land. De belangrijkste reden is echter de besparing die men moet meewegen.

De heer FENNEMA vindt het waar wat de heer Van Grieken zegt. De VVD heeft echter de motie mede ingediend, omdat er heel erg veel en creatievere oplossingen zijn om die vierde route met zo min mogelijk overlast voor iedereen uit te rollen. Als men de vierde route plant zou die liever niet over de Hilversumse bebouwde kom moeten gaan.

De heer VAN GRIEKEN heeft daarmee moeite, omdat men daarmee de vraag wel heel erg versimpelt. Zich uitspreken voor een vierde route als die maar niet over Hilversum gaat maakt het te makkelijk.

De heer FENNEMA merkt op dat dat niet in de motie staat. De motie prefereert zo min mogelijk geluidsoverlast te hebben, wat al veel gemeenten hebben uitgesproken.

De heer VAN GRIEKEN vraagt of men bijdraagt aan een verstandig besluit dat goed is voor allen als de vierde route er niet komt.

De heer FENNEMA verwacht niet dat het kabinet het voorgenomen besluit zal intrekken. Hij heeft zelf voor het nationale VVD-verkiezingsprogramma opties voor creatieve oplossingen aangedragen.

De heer VAN GRIEKEN stelt dat de vierde route niet over Hilversum te willen laten gaan de verkeerde beweging is.

Mevrouw DURLACHER wijst op regelgeving en wetgeving over luchtkwaliteit en geluidsnormen. Door het Hilversumse vliegveld moeten Boeings al hoger vliegen dan in de rest van Nederland.

De heer FENNEMA weet dat maar een heel klein stukje van Hilversum voordeel daarvan heeft. Het gaat volgens hem om onderhandelen en hij vindt het verstandig de wethouder mee te geven dat Hilversum niet zit te wachten op extra herrie.

De heer VAN GRIEKEN sluit zich daarbij niet aan. Als men duurzaamheid serieus neemt en er komt een kans voorbij om de uitstoot met 7% terug te brengen is het naar zijn mening een verkeerd signaal als men dan zegt dat liever niet te hebben. Hij wil zeker naar andere mogelijkheden kijken, maar serieus voor duurzaamheid staan betekent de bereidheid hebben consequenties te aanvaarden. Uiteraard hoopt hij dat de wethouder diens best zal doen voor het nemen van een verstandig besluit.

De heer LAHAISE had hetzelfde betoog als de heer Van Grieken kunnen houden, maar hoort heel veel Hilversummers klagen over toenemende geluidsoverlast door overvliegende vliegtuigen. Puur vanwege het dictum blijft hij de motie steunen, maar hij deelt de zorg dat allen in het land de problematiek moeten oplossen.

Mevrouw VERWEIJ zag in de petitie staan dat het CO_2-aspect slechts een deel van het verhaal is en de vermindering daarvan op de gehele vlucht verwaarloosbaar is. De aanvliegroute wordt gebruikt voor de groei van Schiphol, zodat die route resulteert in meer vliegtuigen, meer CO_2-uitstoot en stikstof. Zij hoort ook inwoners die het geluid van vliegtuigen best lastig vinden. Zij zou in Hilversum niet zeggen meer geluid te willen. Men moet in Hilversum ook geen landelijke discussie gaan voeren.

De heer VAN GRIEKEN stelt dat de lijn is dat er minder vliegtuigen naar Schiphol zullen gaan en het vraagstuk daar niet mee te maken heeft. Met de motie komt men alleen op voor Hilversum. Door vliegen voegt men klimaatellende toe en hij vindt het dan te beperkt dat vliegen dan maar niet boven Hilversum mag gebeuren. Die vluchten gaan dan wel over andere steden heen, zodat men het probleem verschuift.

Mevrouw VERWEIJ constateert een roep van Hilversumse inwoners om de politiek een uitspraak te laten doen. Zij vindt het prima als D66 de landelijke lijn volgt, wat de SP niet doet.

De heer LANCÉ leest in de motie “een toename van geluidshinder voor inwoners van Hilversum ten gevolge van de herverdeling van het Nederlandse luchtruim onacceptabel te vinden en de maximale beperking hiervan ten alle tijde te willen prefereren.” Hij sluit zich aan bij de heer Fennema en de vliegroute honderden meters te willen later verleggen. 7% minder uitstoot is veel, maar men moet ook kijken waar de vliegroute wel kan komen. Hij steunt de motie.

De heer VAN WAARDEN sluit zich aan bij de heer Lahaise. Allen zouden minder moeten vliegen. Het belangrijkst vindt hij dat er een signaal naar Den Haag gaat om de juiste alternatieven te kiezen, zoals treinverkeer. Hij wil niet verzanden in not in my backyard-discussies.

De heer VAN GRIEKEN ziet een maatregel die een besparing kan opleveren, zodat hij het te kort door de bocht vindt om te zeggen een vliegroute niet over Hilversum te willen hebben. Uiteraard vertrouwt hij de wethouder in het proberen te kijken wat de meest logische route is. Een signaal afgeven dat duurzaamheid belangrijk is, maar dat de vliegroute niet over Hilversum moet gaan vindt hij verkeerd. Op een weg naar een duurzame samenleving moet men ook een besluit durven nemen waarbij men zichzelf pijn doet. Dan zet de samenleving wel een goede stap.

De heer NANNINGA had de motie gesteund als in het dictum had gestaan aan te dringen op duurzame alternatieven. Hij is voor het grotere belang en gaat niet mee met nimby-redeneringen. De motie vindt hij niet nodig en daarover gaat het landelijke beleid.

De heer GÖBBELS stelt dat ook meespeelt de leefkwaliteit voor de eigen bewoners zo goed mogelijk te borgen. Geluidseffecten hebben een negatieve invloed op gezondheid van mensen, wat hij ook wil meewegen.

De heer NANNINGA is het daarmee eens, maar dat geldt voor heel Nederland. Hilversum zou zich daarover niet moeten uitspreken.

De heer VAN GRIEKEN stelt dat het inderdaad een landelijk probleem is. Als de vliegroute niet over Hilversum gaat heeft iemand anders last van het geluid. Keer op keer staat de raad voor duurzaamheid en dan vindt hij dat men bereid moet zijn voor een veel betere oplossing te gaan.

De heer GÖBBELS informeert naar het oordeel van de heer Van Grieken als die gezondheidseffecten van een vierde vliegroute meeweegt.

De heer VAN GRIEKEN komt dan tot hetzelfde oordeel.

De heer LAHAISE stelt dat als een heleboel gemeenteraden een motie aannemen waarin staat af te willen van de geluidsoverlast van Schiphol, dat misschien zou helpen bij het verminderen van het aantal vliegbewegingen. De PvdA is bovenal voor minder vliegbewegingen.

De heer VAN GRIEKEN stelt dat het gaat om een ander vraagstuk.

De heer LAHAISE merkt op dat de voorliggende vraag is verwoord in de motie: een uitspraak doen tegen nog meer geluidsoverlast van vliegtuigen boven de gemeente Hilversum.

Mevrouw DURLACHER kondigt aan tegen de motie te stemmen en wijst erop dat bewoners op het Langgewenst straks ook meer geluidsoverlast zullen ervaren. Zij citeert in dat verband een wethouder: “Als je het ergens beter wil maken doet het ergens anders best wel pijn.”

De motie wordt via de stemapplicatie in stemming gebracht en met 29 tegen 7 stemmen aangenomen, met de stemmen van BVNL en de D66-leden Van den Brink, Wesselink, Deen, Zaabat, Lindeboom en Van Grieken tegen (het lid Nanninga geeft aan per abuis voor de motie te hebben gestemd).

7. MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG: OPENBAAR ALGORITMEREGISTER

"De raad van Hilversum, in vergadering bijeen op woensdag 21 juni 2023;
overwegende dat:

- algoritmes, "machine learning" en "artificial intelligence" (AI) steeds meer worden ingezet om data te verwerken;
- de gemeente Hilversum en dienstverleners van de gemeente dit inzetten (zoals bij de druktemeter in het centrum) en naar verwachting in de toekomst dit nog veel meer zal gaan toepassen;
- de Kinderopvangtoeslagenaffaire heeft laten zien hoe het gebruik van data en algoritmes door de overheid grote gevolgen kan hebben voor de levens van mensen;
- het werken met een algoritmeregister tijd kost om goed op te bouwen. Als de gemeente nu begint dan is het gemeengoed op het moment dat algoritmes een steeds grotere rol gaan spelen;
- de Algemene Rekenkamer na onderzoek heeft vastgesteld dat bij algoritmes niet de burger, maar de overheid centraal staat en daarom aanbeveelt om burgers inzicht te geven in het gebruik van algoritmes;
- in diverse gemeentes, waaronder Amersfoort, Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Rotterdam, al een openbaar algoritmeregister is of wordt ingesteld;

verzoekt het college:

- te onderzoeken wat er nodig is om een openbaar algoritmeregister voor Hilversum in te richten, waarin beschreven wordt welke algoritmes de gemeente Hilversum gebruikt, voor welk doel, op basis van welke datasets en welke beslissingen ermee gemaakt of ondersteund worden;
- de raad voor de begrotingsbehandeling 2024 te informeren over de uitkomsten van het onderzoek;

en gaat over tot de orde van de dag.
(Motie M 23-92 van D66, Democraten Hilversum en de PvdA)

De heer LINDEBOOM licht de motie toe, stelt dat algoritmes de nieuwe gereedschappen zijn en vraagt om de goede dingen te doen. Dat kan door de algoritmes te registreren en daarmee bij te dragen aan een transparante overheid en het vertrouwen daarin. Daarmee starten vraagt enige oefening.

De antwoorden op artikel 41-vragen van Democraten Hilversum waren dat algoritmes heel breed te definiëren zijn, de gemeente geen zelflerende algoritmes gebruikt, maar wel algoritmes die in het landelijk algoritmeregister staan. Hij wil daarom beginnen met het gebruik van een openbaar algoritmeregister om daarvan in de toekomst meer profijt te hebben.

De heer DE JONG vraagt hoe diep het onderzoek moet gaan.

De heer LINDEBOOM antwoordt dat het gaat om software die semi-zelfstandig belangrijke beslissingen lijkt te nemen dan wel een voorzet aan de mens doet om die beslissing te nemen. Hoe ver en hoe diep is een vraag die daarbij hoort.

De heer FENNEMA wijst erop dat de overheid beschikt over allerlei handreikingen, standaarden en definities en er ook nog wettelijke regels aan komen.

Mevrouw WALTERS (wethouder) weet van onderzoeker Muis van de Dataschool van de Universiteit van Utrecht dat zoals het nu gaat een wassen neus is. In het register staat nu de naam van een algoritme, maar vaak niet welke data er worden gebruikt, wat daarmee gebeurt en wat er met het resultaat gebeurt. Juridisch adviseur Lokin zegt dat de beslisregels of de computercode er niet in staan en men ook niet weet hoe het algoritme gebruikt wordt. Men heeft dus vraagtekens bij de opzet van een algoritmeregister en welke algoritmes daarin thuishoren. Het gaat om high impact algoritmes.

De heer FENNEMA wijst erop dat het algoritmeregister waarmee de overheid bezig is een open ontwikkeling is. Juist door daaraan mee te doen verbetert men dat met zijn allen. Nu een oordeel daarover vellen vindt hij niet terecht, want het is nog niet af.

Mevrouw WALTERS (wethouder) bevestigt dat en weet dat er ook nog geen idee is wat men met dat register wil. Als men een complete computercode in zet, moet men die ook onderhouden, wat een beetje te ver gaat. De opgeworpen vraagtekens heeft het college ook. De algoritmes die nu in het algoritmeregister staan zijn rijp en groen door elkaar. Zij stelt daarom voor de motie aan te houden en ontwikkelingen en wetgeving af te wachten.

De heer LINDEBOOM merkt op dat de discussie al een hele tijd loopt en ziet de maatschappelijke onrust toenemen. De strekking van de motie is om niet achteraan aan te sluiten, maar zich vlak achter de kopgroep te positioneren. Er staat in de motie te willen horen wat een zinnige strategie is om nauw bij de kopgroep aan te sluiten.

Mevrouw WALTERS (wethouder) heeft artikel 41-vragen naar bester kunnen beantwoord en kwam daarbij op vijf algoritmes die misschien in een register thuishoren. De kwestie is nu niet vast te pakken, terwijl het college veel dingen te doen heeft. Zij wil dus wachten op wetgeving, zodat de zaak niet meer van beperkte waarde is. Vandaar het advies om de motie aan te houden.

Mevrouw VERWEIJ vindt het best een goed idee om te weten, te analyseren en aan inwoners te laten zien welke algoritmes er gebruikt worden. Vrij recent nog werd bekend dat de gemeente Rotterdam bij het opsporen van bijstandsfraude gebruik heeft gemaakt van zeer dubieuze discriminerende algoritmes. Iedereen wil dat de gemeente die algoritmes niet gebruikt of heeft. Dat wil zij laten vastleggen.

Mevrouw WALTERS (wethouder) doet dat niet, maar een algoritmeregister is niet de manier om dat veilig te stellen. Rotterdam doet ook mee aan het algoritmeregister, zodat die deelname dus in die zin van beperkte waarde is.

Mevrouw VERWEIJ gaf het voorbeeld dat dubieuze en foute algoritmes gebruikt worden. Zij wil laten zien dat de gemeente die niet gebruikt, juist in deze tijd van digitalisering.

Mevrouw WALTERS (wethouder) gaat het dan over de AVG, privacywetgeving en hoe men die toepast. Dat is wat anders dan een algoritmeregister.

De heer VAN DROGEN wil juist duidelijk laten weergeven welke algoritmes er zijn en wil daarnaar onderzoek laten doen en aansluiten bij het register.

Mevrouw WALTERS (wethouder) stelt dat alle software eigenlijk algoritme is en herhaalt te willen wachten op wetgeving of regelgeving.

De heer DE JONG vindt het een onderwerp om in een commissievergadering te bespreken. Het kabinet wil algoritmes wettelijk laten controleren op discriminatie en willekeur, zodat burgers, maatschappelijke organisaties en de media de overheid kunnen controleren. Hij vraagt of er aanleiding is dat de overheid organisaties en media nog meer informatie zou moeten verstrekken.

Mevrouw WALTERS (wethouder) heeft geen aanleiding om aan te nemen dat de gemeente Hilversum discriminerende algoritmes toepast.

De heer FENNEMA wijst erop dat de motie om een onderzoek vraagt, vooruitlopend op wetgeving.

Mevrouw WALTERS (wethouder) herhaalt te willen wachten op wetgeving, zodat duidelijk is wat is bedacht vanuit het ministerie.

De heer DE JONG vraagt of aanname van de motie ten koste gaat van de I-visie.
Mevrouw WALTERS (wethouder) bevestigt dat.
De heer LINDEBOOM hoort meer redenen om de motie niet aan te houden en laat de motie daarom graag in stemming brengen.

De heer LAHAISE hoort ook argumenten om Hilversum zich te laten aansluiten bij steden die het voortouw nemen in deze ontwikkeling. De gemeente kan ervaring opdoen en toegroeien naar een systeem waar zij wat aan heeft. Het zou mooi zijn als de mediastad zich kan aansluiten bij de voorhoede.
Mevrouw WALTERS (wethouder) wil graag iets doen wat echt nut heeft. Als experts zeggen dat iets van beperkte waarde is doet zij het liever niet.

Mevrouw VERWEIJ wijst erop dat mensen algoritmes instellen en wat dat kan betekenen de Toeslagenaffaire heeft laten zien. De publieke dienstverlening en camera's hebben alles te maken met opgehaalde data. Zij vindt het belangrijk het onderzoek in te stellen, dat niet veel werk vraagt.
Mevrouw WALTERS (wethouder) vindt het een misvatting dat zaken met een klein onderzoekje helder worden.

De heer DE JONG kondigt aan tegen de motie te stemmen en vindt dat er tijd aan de I-visie moet worden besteed. Als over het onderwerp gepraat moet worden ziet hij graag een initiatiefvoorstel in een commissievergadering tegemoet.

De heer FENNEMA gaat wel voor de motie stemmen, omdat hij het onderwerp heel belangrijk vindt en biedt aan in het onderzoek te assisteren en daarover kennissessies, een thema-avond en een benen-op-tafelsessie te laten organiseren.

De motie wordt via de stemapplicatie in stemming gebracht en met 24 tegen 12 stemmen aangenomen, met de stemmen van Hart voor Hilversum, het CDA, de ChristenUnie en BVNL tegen.

De VOORZITTER sluit de vergadering om 21.53 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad van 19 juli 2023,

de griffier,	de voorzitter,
A.J. van Meerveld CMC	dr.ir. G.M. van den Top